

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi slovenski list v Ameriki.

GESLO: ZA VERO IN NAROD — ZA PRAVICO IN RESNICO — OD BOJA DO ZMAGE!

GLASILO S. K. DELAVSTVA — DRUŽBE SV. DRUŽIN — V JOLIETU — IN S. P. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 1. JANUARJA — THURSDAY, JANUARY, 1, 1925.

STEV. (No.) 1.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 1. JANUARJA — THURSDAY, JANUARY, 1, 1925.

LETNIK XXXIV.

Francija plačaj!

AMERIŠKA VLADA ZAHTEVA OD FRANCIJE NAJ PLAČA, KAR JE DOLŽNA AMERIKI. — FRANCIJA BI SE RADA ZMAZALA, NE DA BI PLAČALA.

Washington. — Ameriška vlada zahteva odločno od Francije, naj poravnava dolg, ki ga dolguje Ameriki v znesku \$4.000.000.000. Vest, da Francija ni vključila omenjenega dolga na svojo bilančno listo z namenom, da se hoče izogniti povrniti tega dolga, je vznemirila "Strica Sama," kateri je dal Franciji razumeti, da vstraja Ameriška vlada na stališču, na katerem zahteva odločno, da se ne zavlačuje; ampak plača.

Finančni tajnik Mellon je dejal, da je neobhodno potrebno, da se ta dolg od Francije iztirja, ker to bo veliko pomagalo v razbremenitvi ameriških davkoplačevalcev. Dejal je tudi, da tako postopanje od strani Francije je škodljivo za njo samo, ker bi s tem Francija izgubila zaupanje ameriških bankirjev, kateri bi v slučaju potrebe ne hoteli več imeti opravka s Francijo.

Francoski poslanik je pa podal izjavo, v kateri pojasnjuje vzrok, zakaj se ni vključil v proračun omenjeni dolg to leto, in zapikuje, da namerava Francija zavreči to svojo obliko.

Stric Sam pričakuje od Francije, da dolg takoj pripozna in napravi korake po katerih bo istega izplačala. Nobenega cincanja, ampak — plačati to je današnje geslo Amerike.

Francija tudi podaja vzroke, da je nezmogoča plačati in naj se Amerika ozira na to, da je bila cela Francija bojno polje in, da so bile njene žrtve velike.

Amerika je pa vstrajna pri svoji zahtevi in pokazuje, na dejstvo, da je vstop Amerike v vojno bil za Francijo vitalnega pomena, kar mora Francija pripoznati. Tako je Amerika po vsej pravici opravičena do svoje zahteve in ne bo popustila in tudi se ne bo spuščala v noben argument v tej zadevi.

Kakor stoji danes to vprašanje se zamore le vprašati: Ali sploh ima namen Francija ta dolg poravnati? Amerika daje Franciji razumeti, naj se ne igra z ognjem. Francija si škoduje le sama sebi in naj odpre oči, dokler je še čas.

Senator Mr. Reed je dejal: "V letu 1917-18, ko se je nahajala Amerika na bojišču, je posodila Franciji veliko svojih, in sicer iz žepov ameriških državljanov — od ljudstva. Toraj ta denar ni ležal v blagajni ameriške vlade, ampak je bil sposojen od ameriškega ljudstva za Francijo. Pod to posojilo smo se podpisali mi. Toraj je naša — ameriška obližgacija, katero so naši ljudje dobili, ko so posodili Franciji. In ker je naša obližgacija, moramo plačati mi."

Senator Reed je tudi dejal, da on ne grozi Franciji. Hoče le, da bi ostalo med obema državama prijateljstvo, ampak tega pa vendar se ne sme opustiti, da bi se naše davkoplačevalce še nadalje izkoriščali po krivdi Francije.

ITE "A. S. in EDINOST"

RAZBURJENJE V NEMČIJI.

Po celi Nemčiji vlada veliko razburjenje vsled odredbe zaveznikov, da ne izpraznejo zasedenega ozemlja.

Pariz. — Glede na to, da vlada v Nemčiji veliko razburjenje in sovražstvo napram zavezniki odredbi, da ne bodo zavezniki kakor je bilo svoj čas določeno izpraznili zasedenega ozemlja dne 10. januarja, je Francija odredila potrebne korake za zaščito varstvo proti kakšnemu presenečenju od strani Nemčije ob Reni, kakor tudi v ruhrskem ozemlju.

Premier Herriot je sklical konferenco, kateri je prisostvoval tudi vojni minister gen. Nollet, na kateri se je razpravljalo in odredilo potrebne korake, da se takoj zaščiti vsak poizkus od strani Nemčije izzvati izgrede. Francoske in belgijske čete bodo skupno pazile na red.

Tudi vlada Vel. Britanije je poslala enaka navodila poveljnikom angleških čet v Cologne.

Nemčija ima 700.000 mož, kateri lahko vsaki trenutek primajo za orožje. S tem je Nemčija prelomila versaillesko pogodbo, po kateri ji je dovoljeno 100.000 mož. Po drugem viru se je pa ugotovilo, da je Nemčija v stanu za slučaj vojne postaviti na bojišče nad en milijon mož.

DRUŽINSKA TRAGEDIJA.

4 osebe najdene mrtve; osumljenka umora aretirana.

Logansport, Ind. — Štirje člani ene družine, od starega očeta do dojenčka so postali žrtve — maščevanja, ali hipne blaznosti.

Na domu Henry Basslerja v vasi Metea, osem milj od Logansporta so živeli gospodar Henry Bassler; njegova žena; 22-letni sin in ena hči, vdova Mrs. Emma Hobough, s triletnim otrokom, deklico Viole. Pred par dnevi so postali sosede Basslerja pozorni kaj da je vse tako tiho krog njegovega doma. Šli so pogledati in našli truplo gospodarjevo in Viole, hčerke vdove v sobi, in ko so preiskovali dalje, so prišli v hlevu še do trupla gospodinje in sina. Vsi so bili ustreljeni s puško.

Sum je padel takoj na vdovo Mrs. Hobough. Takoj so jo aretirali, a noče prav ničesar vedeti o umoru, pravi le to, da so z njo domači jako slabo ravnali in da ji niso dali ničesar za božično darilo, kakor tudi, da je mogla trdo delati na polju. Dejala je, da je imela pri svoji družini britke čase, od kar ji je umrl mož in je bila primorana živeti pri svojih starih.

Sumnja potrjuje dejstvo, da je pred kratkem Mrs. Hobough pri neki priliki dejala Henry Mullinsu, metodistovskemu pastirju, da jo je njen brat pobil na tla, in če bi imela puško, bi ga kar ustrelila.

SREČNO, ZDRAVO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO 1925.

Želi vsem marljivim zastopnikom (cam), naročnikom (cam), prijateljem (cam) in dobrotnikom (cam) tega lista.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO "Amerikanskega Slovenca in Edinost".

RAZNE VESTI.

Chicago, Ill. — Krvava statistika je dosegla v tem letu do 30. dec. sledeči rekord: Avtomobilske nesreče 684 smrtnih slučajev; krogla je usmrtila 360 oseb in "munšajn" 238. Lanski rekord je bil sledeči: Avto 675; od krogla je bilo usmrtenih 248 in strupeno žganje je umorilo 201 oseb. Iz sledečega je razvidno, da je tudi v tem oziru letos Chicago napredovala, kar je žalostno.

Washington. — Tajnik delavskega oddelka Davis, edini član Coolidgeovega kabineta, kateri je izrazil željo, da želi odstopiti od svojega mesta po 4. marcu, bo naprošen naj ostane še dalje v svojem uradu. Ako ostane Mr. Davis na svojem prostoru, potem bo le ena sprememba tega oseba in sicer odstop agrarnega tajnika Gore, kateri je izvoljen za guvernerja West Virginije.

Rim. — Mussolini je dejal: "Pod mojim vodstvom bodo fašisti zmagali tretjič in sicer odločno." To je odgovor njegovim nasprotnikom, kateri zahtevajo, da naj odstopi. Ako bo imel Mussolini pri temu zadnjo besedo, se ni gotovo.

Tokvo, Japonsko. — Kakor je bilo poročano, je nastala eksplozija na parniku, kateri je bil natovoren z municijo v pristanišču, posnemamo po zadnjemu poročilu, da je našlo 50 oseb žalostno smrt, 300 je pa ranjenih.

Wheaton, Ill. — Kamerer, kateri je umoril družino Eder obstoječo iz petih oseb na njih domu v Villa Park, je bil obsojen na smrt na vešala. Smrtna kazen se ima izvršiti dne 13. februarja 1925.

Corinth, Miss. — Petdeset trgovin in uradnih poslopij se nahaja v razvalinah v osrčju mesta, ko je izbruhnil požar in nevsiljeno divjal. Več oseb, ki so bile zaposlene pri gašenju je bilo ranjenih. Škoda se ceni blizu \$2.000.000.

Scranton, Pa. — Od tukaj poročajo, da se je polovica rudarjev, ki so stavkali vrnilo na delo. Ker pa poročilo pravi, da so milicijarji stražili vrnivše se rudarje, je dokaz, da še ni vse v redu. Vsled tega naj se ne puste zapeljati tisti, ki iščejo dela, dokler se niso prepričali kako, da stvar stoji, da ne bo kedo nosil na sebi pečat stavkokaza.

Pariz. — V Franciji blizu belgijske meje so priredili komunisti demonstracije, v akcijo je stopila policija in razgnala demonstrante, pri čemer je prišlo do spopadov. Več oseb je bilo ranjenih.

Chicago, Ill. — 12 oseb je bilo ranjenih med njimi ena deklica smrtno, ko je avto, v katerem so se vozile kolidirale z drugim avtom na Sheridan road in Michigan ave.

VELIK POŽAR.

300 gledalcev "basket-ball" igre v nevarnosti, ko je izbruhnil ogenj v šolskem poslopiju in napravil \$900.000 škode.

Cicero, Ill. — V poslopiju J. Sterling Morton visoke šole v Cicero so igrali basketball igre, katera je privabila 300 gledalcev, ki so s zanimanjem sledili vsakemu gibu igralcev. Kar naenkrat se pa začuje glas: "Gori!" Nastala je panika, vse je hitelo proti izhodu, kjer je nastala zmeda; a vendar ni bil nihče težko ranjen.

Poslopije je požar uničil popolnoma, škoda je cenjena na \$900.000. Vzrok požara ni pojasnjen.

Zopet žrtev poklica.

Kar neverjetno se človeku vidi, ko čita, da en sam bandit vstavi vlak, oropa večje število potnikov in nemoteno odide, ne da bi se ga upal kdo prijeti. Neverjetno, toda resnično.

Neki bandit je usmrtil stražnika ekspresnega vlaka Chicago in Northwestern železnice, pograbil zavitke, in se odpeljal z avtom. Stražnik, Russell Dickey in Milwaukee je bil ta žrtev poklica, ki je dal svoje življenje, da bi rešil v njegovo varstvo zaupano dragocenost. Ko je bandit nastavljal samokres na prsa Dickeya, je le ta se spustil z banditom v boj. Z dvema streloma mu je bandit poplašal njegovo junštvo. Za sedaj še ni ugotovljeno koliko se ceni plen; po zadnjemu poročilu posnemamo, da pray malo.

Ko je bandit opravil svoj rokovanjski posel je pobegnil skozi vozeve z revolverjem v roki na prosto; medtem ko je vstrahoval več uslužbencev, katere je prisilil v vozu v neki mali prostor in jih zaklenil.

Ko je bandit opravil svoj rokovanjski posel je pobegnil skozi vozeve z revolverjem v roki na prosto; medtem ko je vstrahoval več uslužbencev, katere je prisilil v vozu v neki mali prostor in jih zaklenil.

Ko je bandit opravil svoj rokovanjski posel je pobegnil skozi vozeve z revolverjem v roki na prosto; medtem ko je vstrahoval več uslužbencev, katere je prisilil v vozu v neki mali prostor in jih zaklenil.

Ko je bandit opravil svoj rokovanjski posel je pobegnil skozi vozeve z revolverjem v roki na prosto; medtem ko je vstrahoval več uslužbencev, katere je prisilil v vozu v neki mali prostor in jih zaklenil.

Ko je bandit opravil svoj rokovanjski posel je pobegnil skozi vozeve z revolverjem v roki na prosto; medtem ko je vstrahoval več uslužbencev, katere je prisilil v vozu v neki mali prostor in jih zaklenil.

Parnik Alabama, kateri je bil poslan, da reši parnik Wisconsin, oba last Goodrich družbe, ki je bil v nevarnosti obdan od ledu v bližini Holland, Mich., je rešil svojo nalogo, a obratno, tudi Alabama je obtičal v ledu, ko je bil Wisconsin že na varnem, tako da je rešenju Wisconsin imel priliko vrniti milo za drago in rešil svojega rešitelja.

POZOR!

Ker je danes Novega leta dan — zapovedan praznik, delo v naši tiskarni počiva. Radi tega jutri v petek naš list ne izide. Prihodnja številka izide zopet prihodnji torek dne 6. januarja, kar naj čitatelji blagovolijo vzeti na znanje.

Iz Jugoslavije.

OROŽNIKI STRELJAJO NA AKADEMIKE V BELGRADU. — DRZEN ROF. — DRUGE RAZNE VESTI.

V avli belgrajske univerze so se odigrali krvavi dogodki. Po poročilih glavnega odbora demokratske stranke posnemamo sledeče: Akademiki belgrajskega vseučilišča so z rektorjem dovoljenjem imeli radi zaščite avtonomije vseučilišča na dvorišču vseučilišča mirno in v redu. Po shodu so se začeli razhajati brez vsakih manifestacij. Med tem je policija takoj in brez pravega poviča na najbolj brezobziren način intervenirala. Ta nastop je bil izvršen na način, ki ni dopuščen v nobeni pravni državi, v kateri so z ustavo zagarantirane državljanom osebne pravice in osebna svoboda.

Orožniki so z bajoneti na puškah in puškinimi kopiti na divji način navalili ne samo na akademike, marveč tudi na mirne mimoidoče ljudi na ulici. Nato so vdrl v vseučiliško avlo in pričeli streljati v gručah akademikov, ki so se tukaj zbrali. Kri akademikov je brizgala po stenah belgrajskega vseučilišča, čigar avtonomijo so spoštovali tudi najbolj reakcionarne vlade v preteklosti. Ta akt grobe nasilja, h kateremu so se zatekli izvršilni organi policijske uprave v sami prestolici pred očmi policijske uprave mesta Belgrada, niso mogli biti izvršeni brez znanja in pristanka notranjega in vojnega ministra vlade P. P. Za prelitanje krvi nosi odgovornost policija. Organi policijske uprave mesta Belgrada so vdrl v avlo in tu se je prelivala kri akademikov.

Dodatek h krvavim dogodkom v Karlovcu.

"Jutrarnji List" poroča, da jih je izval čevljarski pomočnik in orjunaš Skenzič, ki je mesarskega pomočnika Brkljačiča tako dolgo dražil, da ga je ta pošteno pretepel. Razjarjena stranka so nato odšle v neko drugo kavarno, kjer se je preprijadaljeval tako dolgo, da je prišlo do splošnega pretepa. V pretep se je vmešal tudi "dežurni" kapetan Kostić, kateremu pa je neki Bogović izvil sabljo in revolver iz rok, na kar so ljudje kapetana pretepli do krvi. V splošni zmedbi so ljudje pretepli drug drugega, lomili so stole in razbijali šipe, tako da ima kavarnar do 30 tisoč dinarjev škode. Policija je takoj uvedla obirno preiskavo in zaprla okoli 16 oseb. Ranjenih je bilo tudi več stražnikov. Zaradi tega nemira namerava minister za notranje zadeve upokojiti načelnika policije v Karlovcu Hanžekoviča.

Važna hrvatska kulturna ustanova v Argentini.

Znani hrvatski dalmatinski rodoljub don Miguel Mihanovič ustanovi povodom tisočletnice hrvatskega kraljestva v Buenos-Airesu lepo, bogato založeno ljudsko knjižnico.

Ponovna velika povodenj v Polhovem gradu in Ločnici.

Dve človeški žrtvi. V noči od 3. na 4. m. je vsled hudega deževja nenadoma narasla Gradašca do izredne višine. Preplavila je zopet polja ter napravila občutno škodo. Po Mačkovem in Petačevem grabnu so uničena po zadnji povodnji napravljena pota, deželna cesta iz Polhovca gradca proti Zalogu je na nekaterih mestih popolnoma pretrgana in promet po njej je zopet nemogoč. Cesta v Ločnici je uničena. Gradašca je odnesla in pokvarila mnogo mostov. Povodenj je zahtevala zopet dve človeški žrtvi. Pri popravilju mostu čez Gradašco pri Belci je spodrsnilo delavcu Jakabu Lenassiju. Padel je v deročo vodo ter potegnil s seboj delavca Antona Wasleta in še nekega domačina. Domačinu se je posrečilo, da se je rešil, med tem ko je oba ostala deroča voda odnesla. Rešiti ju ni bilo mogoče. Ko je voda znatno upadla, so ju izvlekli mrtva in vsa potolčena iz Gradašce. S tem je naraslo število žrtev vsled povodni na dvajset oseb.

Drzen roparski napad pri Veliki Nedelji. V noči od ponedeljka na torek m. m. ob pol 1. ponoči slišala trgovčeva žena Antonija Medik spodaj v trgovini ropot, ki se ji je zdel sumljiv. Zbudi moža, kateri pogleda skozi okno prvega nadstropja ter vidi pred trgovino stati gručo 5-7 mož. Vpraša: Kdo je? Kot odgovor na vprašanje že počasi strel iz vojaške puške in krogla zbrceni mimo glave trgovčeva Franca Medika. Nato je začel klicati on in njegova žena na pomoč. V prvem strahu mu sploh ni prišlo na misel, da bi streljal. Pok in klice na pomoč so slišali nasproti trgovini stanujoči učitelji, g. župnik in ostali sosedje, kateri so prižgali takoj luči ter prihiteli iz svojih stanovanj in tako pregnali lopove, kateri so že imeli vse blago znošeno iz trgovine ter že zavezane krošnje razne manufakture v vrednosti 300.000 kron. Ker niso imeli lopovi časa vzeti vsega blaga, so ga pustili zavezanega v platnene rjuhe za voglom hiše. Vseeno so pa odnesli manufakture za 40.000 kron. Domneva se, da so ti drzni zločinci, kateri so zadnji čas napravili več držnih vlovov v trgovine, dobro organizirana roparska družba, se-

(Dalje na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljave so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večerj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din	\$ 8.15
1.000 — Din	\$ 15.95
2.500 — Din	\$ 39.75
5.000 — Din	\$ 79.00
10.000 — Din	\$ 157.00
100 — Lir	\$ 5.10
200 — Lir	\$ 9.85
500 — Lir	\$ 23.75
1.000 — Lir	\$ 46.25

Pri pošiljkih nad 10.000 Din. ali nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja šestkrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče, določiti cene vnaprej. Zato se pošiljke nakazujejo po cenah onega dne ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljke naslovite na—SLOVENSKO BANKO: ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK 70-9th AVE., NEW YORK, CITY.

Chicago, Ill.

— 15 stopinj pod ničlo — in še pravijo, da nimamo dovolj. Obetajo, da bo tisto srebrno, ki je živo še nižje padlo. "Ja kaj vabca," je dejal Ribničan, "ima tista mala stvarca z vremenom za opravit. Ako pada naj pa poberejo, pritrjuje višje in sicer tako, da ne bo padla; kaj bo ta mala krotka vreme rihlalo."

Božične praznike smo v Chicagu obhajali na jako lep in slovesen način. Polnočna božična maša, ki se je služila mesto o polnoči o 5. uri zjutraj na sveti dan je bila obiskana, kakor malokdaj. Vse nabito do zadnjega kotička in veliko jih ni dobilo niti prostora na yhodnih stopnjicah. To slovesno božično mašo je daroval Rev. John Miklavčič ob asistenci domačega g. župnika Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M. in našega pomožnega g. župnika Rev. Leo Novickija, O. F. M. Slavnostno pridigo je imel ob tej priliki Rev. John Miklavčič, ki je v lepih besedah pomen Rojstva Gospodovega. — Prav tako so bile obiskane vse druge maše na ta dan. Posebno zadnja ob pol 11. uri, ki se je darovala slovesno z leviti. Daroval jo je domači g. župnik Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M. ob asistenci Rev. John Miklavčiča in Rev. John Ferlina, O. F. M. iz faime oo. Frančiškanov. Slavnostno pridigo je imel preč. g. župnik Rev. Kazimir Zakrajšek, kateri je v globoko zamisljenih besedah predložil pomen božičnih praznikov in Jezusovega Rojstva.

Omeniti je treba tudi naše vrle cerkvene pevce in pevke, ki so ta dan z lepim petjem poveljevali božični praznik. Lepo ubrano petje in spremljanje petja z violinami je izvanredno blažilo vplivalo na ljudstvo. Božične melodije, krasno okrašene jaslice, katere so tako lepo umetno okrasile naše marljive slovenske č. šolske sestre, lepe pridige, vse to je napravilo na vsakega in vsako neizbrisljiv utis letošnjih božičnih praznikov.

Mr. John Kosmač in Mr. Anton Kremesec pa sta pokazala na božični dan, svojo umetnost v zvoniku. Pritrkavala sta živahno, da je vsa okolica okrog sv. Štefana znala, da bo na ta dan nekaj izvanrednega in nekaj posebnega v naši cerkvi.

V soboto večer in nedeljo popoldne pa je bilo zopet nekaj posebnega. Nismo se pozabili na lepo vspelo igro Miklova Zala, ko smo na istem prostoru, t. j. v cerkveni dvorani v soboto večer imeli priliko slišati naše cerkveno pevsko družbo "Adrija," pod spretnim vodstvom pevovodja g. Račiča, ki je izvajalo pevске točke nad vse pričakovano lepo, za kar so želi burni aplavz navzoče publike. Solistinji sti pokazali, kaj se da doseči z marljivostjo, katero zahteva umetnost petja, da pride do višine, katero smo imeli priliko slišati na tej prireditvi. Obema je publika navdušeno ploskala.

Kot posebnost te prireditve je pa bil nastop Miss Ursule Zakrajšek, ki nas je naravnost očarala z njenim ljubkim glasom, ko je pela težko skladbo "Uspavanka," na čast Materinega Društva, pod čigar okriljem se je vršila ta prireditev. Solistinje je spremljal z glasovirjem pevovodja in glasbeni učitelj Mr. J. Račič.

Nastop glasbenih učencev Mr. Račiča nas je elektriziral. Mr. Račič naj bo ponosen, ker pri tej prireditvi je žel obilen sad svojega truda; stariši učenci so se pa prepričali in videli dovolj jasno, da so njih otroci v pravih rokah za razvijanje talenta na polju glasbe.

Slišali smo učence na glasov-

virju, kateri se pred tremi meseci niso poznali ene note, na tej prireditvi so pa že tako ljubko igrali, da je bilo veselje. Stariši, imejte si to prireditev za vzgled, koliko talenta je zakopanega s tem, da ne pustijo stariši svoje otroke, kateri imajo veselje do glasbe, da bi se v isti podučevali. Malenkostni so tisti stroški, ki se jih plača za podučevanje, proti veselju, ki ga starišem prireditvi na prireditvah, kot je bila sedanja.

Spevoigro "Kovačev študent"

so dobro pogodili in vloge so bile v pravih rokah. Na igralcih je videti, da so sposobni za težje igre, le žal, oder in druga priprava ne odgovarjajo za kaj večjega. Temu se da odpomoči in sicer kmalo, le dobre volje je treba!

Rothbury, Mich.

Starka zima je prikimala z vso svojo umetnostjo. Odeli je mater zemljo z belo odejo, na naših oknah slika vsakovrstne rože in na naša vrata trka, ako smo mi farmarji pripravljene na njeno darežljivost, katero bo nam brezplačno delila prihodnje 3 ali 4 mesece, v obliki belega snega, kateri bo padal iz višin in ga bo prenašala iz kraja v kraj ostra burja.

Seveda, kdor je preskrbljen z drvami temu je lahko. Tak se lahko v slučaju neurja in slabega vremena zabarikadira v svojo sobo in brez skrbi nalaga v peč. — Ali z menoj pa za enkrat ni še tako, Vi si lahko sami predstavite, kako je človeku tesno pri srcu, ko mora zapustiti gorko sobo in se izpostavi sneženim vrtnicem na prostem, da si naciguli zadostno množino drv do drugega dne, kakor moram jaz delati to sedaj.

Pa to ni tako hudo, kdor je navajen. Ko nas tako le huda burja prepiha in ozlovolji, nas pa druga sredstva potolažijo. Kadar se vrnemo domov, nas farmarje spravi v prijetno razpoloženje prijeten vonj pečenih krvavih klobas in pečen, ki udarja kar skozi vrata in pa veselo razpoloženje naših farmaric, ki se urno sukajo okoli peči, kar daje človeku korajžo in pogum, da na zimo pozabi. In ako tudi je zima prišla prav nepričakovana sem bil jaz na njo pripravljen. Kajti par dni predno je prihrul mrzli vihar s snegom od zapada je moral za svojo udobnost, katere je bil deležen par mesecev nazaj g. ščetinec-plačati s smrtno. Ker je bil precej velika mrcina je umevno, da nisem mogel sam izvršiti eksekucije nad njim. Pa, poiskal sem si pomoči, pozval sem moja dva sosa, ki sta izvežbana v tej praksi kot dobra strokovnjaka. Odzvala sta se rade volje in delo je šlo primeroma dobro izpod rok, sicer ne tako, kakor bi moralo, ker je bil malo preneroden. Ko smo bili s ščetinjem gotovi, smo ga potegnili na kol, da je nekaj časa v zraku visel in se shladil. Precej lep izgleda, sem rekel sam pri sebi; ker sem bil zelo zamišljen, nisem vedel, da sem to besedo izrekel na glas. "Jeseri," se oglasi Mr. Brown, "looks good for around 450 pounds dressed." "Beži, beži," sem dejal, "to ne more biti in mu nisem veroval. Ali pozneje, ko smo ga razkosali na posamezne dele sem izprevidel, da je primeroma dobro uganil. Lepih krač in gnjav je bilo toliko, da sem komaj v hišo znesel. Ko smo bili zvečer še z onimi zapeljivimi klobasami gotovi je bilo toliko robe, da sem se čudil, odkod je vse to prišlo. In povem Vam, ko bi se bil v tem času pri meni nahajal še tako trmoglav in trdovraten komunist, stavljam, da bi se veliko bolj zanimal za moje mesene in krvave klobase, kot pa za ves Troztkijev ge-

neralni štab in celo rdečo Rusijo.

Večkrat sem že čital poročila iz raznih naselbin v tem listu, kako rada se ustavlja po slovenskih naselbinah takomenovana gospa štoklja in pušča rojakom za spomin male kričavčke. Tudi mene se ne ogiblje. Vsakokrat, ki poseti našo naselbino se gotovo zglesi. Zadnjič, ki se je zgledala pri meni se je pa nekoliko maščevala, vsaj jaz tako mislim. To sklepam iz tega, ker letošnjo poletje se je pojavljala skoro vsaki dan blizu mojega poslopja na nekem bolj močvirnatem prostoru. Jaz sem jo večkrat preganjal, ne iz škodoželjnosti, marveč iz nagajivosti. In to ji ni bilo po volji. Večkrat je izgedalo, da se hoče postaviti v bran, nakar sem jo pustil. Pred par meseci je pa kar nenkrat odfrfufala in izginila neznankom in ni je bilo več videti, ter sem bil prepričan, da se več ne vrne. Ali kako sem se varal. Dne 3. dec. se pa ta šmentana dolgo-kljunka, kar naenkrat pojavi in pusti nam za spomin brhko deklico. Kaj sem hotel drugega, kot vzeti jo na stanovanje.

Vidite vse to je tudi vzrok, da sem zadnje čase tako z delom preobložen. Radi tega se nisem mogel tudi odzvati povabilu Mr. Videtiča za na ohcet. Kar mi je tudi zelo žal. Tolaži pa me zavest, sedaj, ko se bližajo predpustni časi, da se kateri izmed slovenskih fantov ali deklet poslovijo, od samega stanu in stopi v zakonski stan. In v slučaju, da se kaj takega dogodi, se bom par dni preje pripravil in prijavil, da pridem na ohcet, ne oziraje se, če dobim povabilo ali ne. In ako bo tamošnji župnik na Brunsvicku Father Homma imel kakšne oklice to zimo, ujam, da bo dopisovalka. Mrs. Mary Debelak nam poročala o gibanju tamošnjih Slovencev.

Dne 12. novembra na nedeljo smo imeli v Rothbury v mestni hiši sv. mašo in prvo sv. obhajilo. Število otrok, ki so prvič prejeli sv. zakrament, jih je bilo 21. Med njimi je bilo nekaj že precej odraslih, kar je dalo Father Malinovskiju precej dela, da jih je na to pripravil, ker bili so precej trdi v poduku, kar je krivda starišev.

Gradjenje nove cerkve se je pričelo, ali radi slabega in mrzlega vremena delo stoji in najbrže se bo moralo z delom počakati do prihodnje spomladi. Dasi je potreben material in les za zgradbo pripravljen.

Zdravo in srečno Novo leto želim vsem naročnikom tega lista.

R. S. farmar.

Odmevi ameriških Slovencev za katoliški dnevnik.

KRASNE BESEDE SLOVENSKEGA DUHOVNIKA IZ ZAPADA. — KAT. DRUŠTVA IN POSAMEZNIKI SE PRIGLAŠAJO.

Iz zapada. — Ameriški Slovenci govorimo o katoliškem dnevniku že blizu zadnjih šest let. Dobili smo ga pred petimi leti, ki pa je seveda padel radi naše lastne brezbriznosti. Že nad 25 let zasledujem vsak razvoj med ameriški Slovenci. Pa povsod smo ponavadi tak, da zaženemo silni halo, a naše roke se pa silno počasi odpirajo in to kadar je potreba največja. Dobili smo dnevnik pred 5. leti. Kaj je bilo? Zadržel je izhajati, toda podpornikov in naročnikov ni bilo. Vsak je rekel, bom počakal, če bo kaj prida list, ga naročim pozneje. To bi bilo seveda allright, če bi bil imel list zadaj velik kapital. Toda tega ni bilo. Vsaka izdaja je stala pa le mnogo. Konec je bil fiasko. Zakaj, ve lahko vsak. Zaradi velike brezbriznosti na strani nas katoličanov.

Jaz sem kupil tedaj takoj dve delnici in jih plačal. Več tedaj ravno nisem zmozel za to dobro stvar. Toda pozneje sem videl, da so moji sobratji skoro vsi razun par izjem stali ob strani in ni noben izmed njih niti toliko storil, kakor jaz.

"Ja, če je tako — potem ni čudno," sem v svojem srcu vzkliznil, ko sem videl, da se ni doseglo vspeha.

Zato ob tej priliki odkrito novem vsem, če mislite, da bo stvar sama šla naprej se motite. Prav gotovo ne bo šla brez nas voditeljev. In če se mi držimo proč in gledamo s pesimiističnimi očmi na ta krasen pojav med katoliškimi Slovenci v Ameriki — Potem po mojem mnenju prav gotovo grešimo pred Bogom in narodom, ker mi bomo pred Bogom in narodom odgovorni za vspeh ali nevspeh. Jaz upam in mislim, da me bo sleherni sobrat razumel!

Gre se toraj za katoliški dnevnik. Danes so razmere druge, kakor so bile pred 5. leti. Tedaj se je začelo z nič. Sedaj, kakor vidim iz tozadnega poročila in iz krasnih navdušenih člankov Rev. James Černeta je stvar popolnoma mogoča. Tiskovna družba ima lastno tiskarno in izdaja list že štirikrat na teden. Toraj se gre še za par števil na teden. To je lahko. Treba je le, da stopimo vsi skupaj, se odzovemo v srca segajočemu povabilu našega navdušenega Rev. James Černeta in tiskovne družbe Edinost. Saj je nas dosti, in če vsak le za eno delnico prime, če ne more več, ali pa noče, pa

bo že mnogo pomagal. Samo nikar se ne držite proč, kadar se Vas vabi v vrsto! Mi z našo brezbriznostjo jemljemo našemu lajstvu pogum, med tem, ko smo dolžni sami najbolj pomagati!

Kdor ne vidi danes, kako je nam katoliškim Slovincem potreben kat. dnevnik, ta mora biti res slep. Poglejte, kako mesarijo med našim vernim ljudstvom slabi časopisi. Iz koliko slovenskih src so že poruvali čut do vere in vsega, kar je čednostnega in lepega. Vsaj vendar vidim dan za dnem na lastne oči, kako se naše ljudstvo potaplja v neznačajnosti. In odkod to? Iz protiverskega časopisja, ki dnevno prihaja na njih mize. In naj se držim proč od dobrega katoliškega tiska, ki mi prihaja na pomoč in mi nudi roko? Ali bi ne bilo to nes pametno? Pomislite!

Zato slovenski narod vkup in na delo za kat. dnevnik! Od tega je resnično odvisna bodočnost naših župnij, društev in vsega kar je katoliškega prepričanja.

Slovenski duhovnik.

ODGOVORI OD STRANI NAŠIH DRUŠTEV.

Od zadnjega poročila, ki smo ga objavili v štev. 200 z dne 23. dec. 1924. smo prejeli nadaljne odzive za katoliški dnevnik, katere smo prejeli od 30. dec. 1924. Drugi bodo objavljeni prihodnjic.

— **Žensko podporno društvo Marije Pomagaj št. 78, K. S. K. J. iz Chicaga, Ill.** je odglasovalo na svoji letni seji 21. dec. da se kupi 1 delnico za \$25. katero svoto smo prejeli od blagajnice gori imenovanega društva Mrs. Mary Gregorič.

— **Žensko podporno društvo sv. Genovefe št. 103, K. S. K. J. Joliet, Ill.** je odglasovalo na svoji letni seji, da društvo kupi 1 delnico za \$25. V ta namen smo prejeli od društvene tajnice Mr. Mary Terlep ček v znesku \$25.

— **Od društva sv. Elizabete št. 171, K. S. K. J. iz Dulutha, Minn.** smo prejeli od društvene tajnika Mr. Fr. Vesela sledeče pismo:

"Edinost Publ. Co. Chicaga, Ill. Cenjeni gospodje: — Naše društvo se je odzvalo na Vašo okrožnico in je sklenilo kupiti 1 delnico. Ker ne bi radi vzeli denarja iz blagajne, smo sklenili, da bomo plačevali na

obroke, da bo vsak nekaj daroval. Blagajna ne bo nič trpe-la, mi članstvo tudi ne mnogo, stori bomo pa le zelo dobro delo in društvo bo lastovalo delnico. Želimo obilo posnemalcev!

Ko sem prečital na seji Vašo okrožnico ni bilo ugovora prav nobenega. Ter naš č. g. župnik so se posebno zavzeli za stvar, ter smo bili vsi pri volji. Le vsa društva K. S. K. Jednote naj tako store, pa smo blizu dnevnika. Velika društva lahko kupijo več delnic. Želeč Vam mnogo vspeha, želeč Vam vesele božične praznike in mnogo vspeha v novem letu. Ziveli! — Frank Vesel, tajnik. — (Op. ured.: — S pismom smo prejeli svoto \$5.00 kot prvo nakupno vplačilo za delnico. Ostalo bodo plačevali na mesece.

— **Od društva sv. Družine, št. 11, D. S. D. Pittsburgh, Pa.** smo prejeli od društvenega tajnika sledeče pismo:

"Cenjeno uredništvo: — Priložen ček \$25.00 Vam pošiljam za delnico. Me veseli, da smo pittsburghani tudi delničarji nam potrebnega katoliškega lista in podjetja. Zakaj me veseli, si morda misli kateri? Zato, ker so društva previdela, kako je nam potreben katoliški tisk in predvsem kat. dnevnik. Ker so društva tam je moč! Dr. Marie Device, št. 33, K. S. K. J. Vam je že poslalo ček za delnico. Danes ga Vam pošiljam za naše društvo in upam, da bodo tudi vsa druga društva in posamezni pripomogli, da bo list A. S. in Ed. postal dnevnik. Pittsburghani smo miroljubni ljudje in dobri, samo, da se nam pravilno raztolmači, pa smo za vsako dobro stvar. — Jos. Pavlakovič, tajnik.

ODZIVI OD STRANI POSAMEZNIKOV.

— **Chicago, Ill.** — Naš navdušeni in za dobro stvar vedno vnet fant Mr. Michael Stanina, eden izmed najstarejših naših naseljencev se je te dni prijavil in kupil 1 delnico od naše tiskovne družbe za \$25. Ziveli posnemalci!

— **Imperial, Pa.** — Tukaj Vam prilagam money order za \$25.00 za 1 delnico. Kakor sem čital v listu Amer. Slovenec — Edinost, pa je delničarska seja sklenila razprodati delnice ter na ta način priti do dnevnika. Ta ideja se mi je tako dopadla, da sem sklenil kupiti 1 delnico, za katero Vam pošiljam potrebno svoto tu. Dal Bog, da bi se kmalu oglasilo zadostno število delničarjev, da bi se kmalu začelo izdajati list dnevno.

Jaz priporočam vsem kat. mislečim osebam to dobro stvar in posebno pa kat. društvam, da bi kupilo vsako kat. društvo vsaj po eno delnico za Novo leto 1925!

Želim vsem, naročnikom in naročnicam srečno in zadovoljno Novo leto 1925! — John Jamnik.

— **Leadville, Colo.** — Od tukaj, ker se je prav za prav sprožilo prvo misel za kat. dnevnik po tamošnjemu vrlemu domoljubu in rodoljubu preč. g. župniku J. M. Trunku smo prejeli od njega te dni sledeče pismo:

"Dragi: — Omenil sem, da vzamem 4 delnice in pri tem ostanem. Vpišite me kot delničarja Vašega podjetja. Želeč Vam obilo vspeha ter vesele praznike in vse dobro za Novo leto! Veleudani Vam — Rev. J. M. Trunk.

Dragi čitatelj (ica), ki si prečital te odzive, premisli tudi o vsem tem in skleni pomagati tudi Ti. Če ne moreš sam osebno, delaj na to pri društvu, ali pa nagovori svojega prijatelja za kako delnico. Gre se za kat dnevnik in kdor bo hitro pomagal — ta bo dvakrat pomagal!

Slov. farmar.

Dobro izbran posebni čas.

Mi v Ameriki naraščamo v počastje "posebnosti" in zato si tudi izbiramo poseben dan ali poseben teden, ki opravljamo ta čas svoja posebna dela. Tako imamo teden odločen za nadzorovanje požarov. Kajne čudno se to sliši? Ampak potrebno je to, kajti večja in manjša podjetja kot privatne hiše in poslopja imajo svoje vodne priprave na določenih mestih kot n. pr. sode, kadil ali tanke, kateri morajo biti z vodo napolnjeni, kajti prigodi se, da včasih voda iz njih izcupi. Toraj treba je nadzorstva in posodo zopet napolniti oziroma skrbeti, da ista vedno polna ostane. Potem imamo en teden za čistost in snago. V velikih mestih ali pa tudi na deželi ljudje zmečejo odpadke v skrit kraj in to je treba častarčev v kraj spraviti, da se odstrani bolezen in zasigura zdravje. Nadalje imamo tudi — oče-tin teden, to je nekaj najnovejšega pa tudi potrebno. Oče ima pravico v tem času bolj kot kedaj sina vnmati za dobro stvar in sin ima pravico do očeta ga držati vstran od zapravljenosti in pijančevanja. Še bolj dobro izbran in nov posebni čas ali teden pa je pluvni in postavodajni teden. To se naslanja na

vso pozornost, kako se izogibati čolnom in ladjam, da se prepreči nesreča in zopet posveča študijam nadzorstva glede zakonov če so le-ti dobro zakoniti in če se jih natančno izpolnjuje ali ne. Toraj to je nekaj kar sem tu imenoval, zvezano s zakoni kot "posebnost," katera nas pozivlja k pozornosti te važne zvezde, katera nam razsvetljuje naravni obstoj našega skupnega življenja.

Ampak najstarejši od vseh in najpomembnejši od vseh za nas katoličane je najbolj izbrani čas ali posebni teden oni, kateri obstoja več sto let pri vseh kristjanih celega sveta. In to je božični teden — Božič, katerega je izbral Bog, v katerem nam daje nalogo vsem katoliškim in kristjanskim družinam kot posameznikom, da se združimo pri jaslicah; nas kliče k pozornosti, da dobre dela opravljamo med revnimi in onemoglimi; odprl je srca človeštvu in dal mu Duha in Izveličarja, iz katerih se izli-va dobro izbrana posebnost in to je naša dobra volja.

Ta teden toraj ali vsak božični teden kot dobro izbrana "posebnost" nam katoličanom naredi več dobrega za naše življenje v naprej kot vsi drugi o-

stali, katere priznavamo dob-rim. Ta izganja iz nas sovraštvo in vse z njimi pristojne slabosti in grehe. Izčisti pa tudi sistem naše obolele misli in duše. Eno veselo srce deluje na nas kot deluje dobro zdravilo na bolnega človeka, tako zatrjuje modri Salomon in Salomon je poznal človeški narav in skrivnost njegovega življenja.

Toraj če imaš v srcu skopuštvu; če imaš kako grenkost in slabo voljo; če imaš smer samega sebe kot središče vseh slabosti, katero omehuje tvoje "zdravje" in kali veselje — poživi in okrepčaj se z posebnim izbranim tednom, v katerim je zaznamovan Božič in ki prihajata sv. Duh in Izveličar k nam, in uverjen bodi, da boš našel radost in veselje, katero te ne bode minulo v teku enega tedna dni, v kateremu se nahajajo veseli božični prazniki.

Zaradi tega vam voščim toraj vsem posnemovalcem k "posebno dobro izbranim časom" in čitateljem Amerik. Slov. in Edinosti, vsakemu posebej in vsem skupaj, osobito pa še onim dobrim dopisovalcem č. gg. duhovnikom, in lajikom — srečno Novo leto!

Iz življenja in sveta.

KULTURNI BOJ NA NEMŠKEM v letih 1870.—1885.

Takoimenovani kulturni boj na Nemškem se je bil pravzaprav prišel na Bavarskem. Prišel in vodil pa ga je znani kancelar tedanje nemške države princ Bismark. Njemu se je bilo posrečilo, da je po srečnih vojskah, ki jih je imel z Avstrijo in Francijo v l. 1864., 1866. in 1870. zedinil vse male nemške države v močeno enotno prusko kraljestvo. Prav podobno pa je sklenil tudi ustanoviti enotno nemško narodno prusovsko cerkev. Zato se je v zavesti svoje nezlomljive moči z vso silo zaletel v katoliško Cerkev. Okrog Bismarka pa so se bili zbrali svobodomiselnici vseh barv in združili s protestanti za boj zoper katoliško Cerkev so si zbrali za geslo v tem boju besede velikega odpadnika Martina Luttra: "Naj me Bog napolni s sovraštvom do papeža!"

I.

Kulturni boj sicer ni osamljen pojav v zgodovini Prusije. Saj si je vladarska rodovina Hohencolernov že dolgo časa lahko rečemo že več kot 100 let poprej prizadevala, da katoliško Cerkev usuznji in jo stori podložno državni oblasti. Da izpustimo vse drugo, omenimo le imeni kolinskega nadbiskopa Droste-Višerniga in bavorskega škofovskega namestnika vakirija. Oba sta se morala z vsemi razpoložljivimi sredstvi upreti državni oblasti, ko se je v tika preveč v cerkveno zakonodajo, posebej glede mešanih zakonov. Zato pa je moral eden dalj časa v ječo, drugega palača pa je bila neprestano pod nadzorstvom orožnikov.

Zlasti pa je pričelo nasprotstvo od strani državne oblasti po letu 1870.

Najprej je izdala državna oblast postavi, s katerih je bila določena kazen za zlorabo prižnice.

Bavarski minister Lutz je namreč izdal ukaz, da bo vsak duhovnik, ki bi si količkaj upal presojati državne postavke, kaznovan z zaporom, to se pravi, oznanjevanje božje besede je bilo izročeno na milost in nemilost policiji. — L. 1872. je izšla postava, ki določuje, da ima država vso oblast nad šolami. Ona more prav tako poučevati krščanski nauk kakor računstvo. Pa tudi verski pouk smejo nadzorovati protestantovski in svobodomiselniki nadzorniki. Kajpada, da katoličani niso mogli k taki postavi molčati. Tako je prišlo l. 1872. da sta se prvič v državnem zboru odločno udarila med seboj Bismark in voditelj katoličanov, badenski poslanec Ludovik Vindhors. Še istega leta pa je izgnala država iz svojega ozemlja redovnike jezuite, redemptoriste in očeta Svetega Duha. Pa to je bil še le pričetek sovražnosti zoper katoličane.

Kmaló so izšle takoimenovane "majniške postavke." Izdelal jih je poročevalec v verskem odseku dr. Falk, ki je bil, kar moramo posebej poudariti, če hočemo poznati duha teh postav, prav tedaj veliki mojster framasonske lože v Berlinu. Te postavke so določevale na splošno, da se mora vzgoja in nastava duhovnikov, pa tudi sicer vsi cerkveni predpisi vršiti popolnoma v duhu, kakršnega hoče državna oblast, to je v duhu protestantizma, oziroma svobodomiselnosti. Višek so dosegle te postavke s predpisom z dne 23. aprila 1875, ki določuje, da se ukine duhovniški vsaka plača in s predpisom 31. maja istega leta, ki določa, da se morajo raziti vsi cerkveni redovi, ne izvemši us-

miljenk.

Tako je hotel Bismark prisiliti duhovništvo, ki bi ne imelo, s čimer naj se preživlja, da se mu uda ali pa zapusti svoj stan. In res je bilo to pomankanje za mnoge duhovnike trda preizkušnja. Pa vlada je šla še dalje. Državni predpisi so prepovedovali duhovnikom opravljati službo božjo in deliti svete zakramente. Če je kak duhovnik odrekel komu odvezo, ga je spovedanec mogel tožiti in dostikrat se je zgodilo, da so bili radi takih prestopkov mnogi duhovniki obsojeni na visoke kazni.

Vse to pa ni imelo drugega namena kot da usuznji Cerkev državi in se tako prej ali slej posamezne pokrajine popolnoma odtrga od oblasti katoliške Cerkev tudi v čisto duhovnih zadevah. Da je temu resnica, nam pričujejo izjave celo odličnih državnih uradnikov. Tako je izjavil ob neki priliki celo general Moltke nekemu šleziškemu duhovniku: "Če bo Cerkev ta boj preživela, postanem sam katoličan."

II.

Odpor katoličanov v tem boju je bil odločen in smoten. Duhovniki in navadni verniki so se kar kosali med seboj. Povsod so bili na delu: na prižnici, v parlamentu, v časopisju.

Posebej se je odlikoval v državnem zboru že omenjeni advokat Ludovik Vindhors, največji strah Bismarka. Že na zunaj sta bili to dve značilni osebi: kancelar po telesu hrust — imenovali so ga železni kancelar — vedno v bliščici vojaški uniformi, s čudovito zbadljivim jezikom; Vindhors pa majhen, toda čudovito odločen — rekli so, da je iz granita — v besedi pa dosleden in istotako zafkrkljiv, da mu nisi mogel do živga. Ni čuda, da je govorila vsa javnost že več dni poprej, kadar sta se imela Vindhors in Bismark pri javni seji, spoprijeti. Močen in vpliven je bil kancelar v svojih govorih na javnost — toda močnejši in vplivnejši je bil Vindsors. Neredko se je zgodilo, da je Bismark bled in onemogel od jeze zapustil javno zborovalnico, ko ga je poprej Vindhors do dobrega vgnal v kozji rog. Višek je morda bil tedaj, ko mu je zaklinal z ozirom na to, da misli ukiniti duhovske plače: "Vi kršite nauk o zasebni lastnini. Nič se ne čudite, da pridejo za vami socialisti, ki bodo v imenu Vaših odredb razstili vse svobodomiselnice."

Bil je pa Vindhors neprestano v stiku s svojimi volilci. Vsako jesen so napravili velika zborovanja, na katerih so pretresali taktiko za nadaljnje delo v parlamentu. Njemu ob strani so bili z dušo in telesom vdani voditelji — lajki kakor Monfang, Mallinckroth, Scholermer, Ballestrem in drugi. Pa tudi preprosto ljudstvo ga je neizmerno ljubilo. Ni ga bilo katoličana, ki bi ga ne pozdravljali spoštljivo, kjerkoli ga je srečal.

Pa tudi duhovniki niso zastali v tem boju, bodisi da imamo pred očmi škofo ali pa najnižje duhovnike. Brez izjeme vsi škofo so izdali na grobo sv. Bonifacija, apostola Nemčije, plameneče pastirsko pismo zoper majevke postavke. Odločno so nastopili zoper nje po cerkvah na prižnici. Duhovniki pa so poučevali ljudi ne samo po cerkvah, ampak tudi na javnih zborovalstvih.

Njim v pomoč pa je bilo zlasti časopisje. Uredniki listov so bili največkrat duhovniki in sicer preprosti kaplani. Sicer jim je grozila država z denar-

nimi globami in zaporom, toda oplašiti se niso dali. Odtod pa je prišlo, da so morali pogosto v ječo v prostore, ki jih je sicer država imela pripravljene za tatove. Pa tudi to jih ni odvrglo. Kot apostoli so se tudi oni branili: Ne moremo. Boga moramo bolj ubogati kot državo. Prišlo je bilo tako daleč, da se je papež Pij IX. osebnó obrnil na cesarja Viljema, naj vendar prenehajo preganjati Cerkev!

III.

Pa ne! Boj je divjal še nadaljnih sedem let. Zaplenili so cerkveno premoženje, izganjali in zapirali duhovnike, ki se niso hoteli vkloniti državni oblasti, ker se niso mogli. Sicer so jih podkupovali in jim obljubljali masne plače, če se udajo. Toda od tisočev jih je bilo le bore ducat, ki so se izneverili svojemu poklicu.

Nasprotno pa so podali nešteti prekrasne zgledne odlične spoznanja Cerkev, v prvi vrsti seveda škofo. Navedimo nekaj imen: Dr. Janez Janiszewski (Posen) obsojen na 30.000 dolarjev kazni, na odstavitev in zapor 5 mesecev, Cybichowski (Gnesen) obsojen na 9 mesecev zapora, nadškof dr. Pavel Melcher (Kolin) obsojen na 40.000 dolarjev denarne globe, na 6 mesecev zapora, izgnan in odstavljen, dr. Matija Eberhard (Trier) obsojen na 6 mesecev zapora in velikanske svote denarja, dr. Janes Brinkmann (Muenster) obsojen na 2 meseca zapora, grof Miecislav Halka v Ledohowski prebil v ječi več kot 2 leti, dr. Peter Blum (Luisburg) odstavljen in izgnan, dr. Henrik Foerster (Breslau) izgnan itd. Vsega skupaj so ostali na svojih mestih le 4 škofo (Kulm Ermland, Hildersheim, Osnabrueck in to radi starosti, ker so bili tako slabotni, da so jim prizanašali).

Ni čuda, če so bila v takih razmerah semenišča zaprta, škofovske palače opustošene, samostani zapuščeni in prazni.

Škofom so sledili nižji duhovniki. Za časa ministra dr. Falka jih ni bilo nič manj kot 280 zaprtih po ječah. Mnogi so iskali prenočišča in hrane v zasebnih družinah med delavci in kmetiš. In z duhovniki vred so trpeli navadni verniki. Več kot 700 župnij je bilo brez dušnega pastirja in mnogi so umrli brez svetih zakramentov, mnogi pa so morali zaradi svoje naklonjenosti za duhovniki v ječo.

Vsi duhovniki in verniki pa so ostali zvesti papežu namreč Piju IX. in Leonu XIII., ki sta jim pisala očetovsko tolažilna pisma in odlikovala s cerkvenimi odlikovanji po ječah zaprte spoznavalce za vero, pa tudi pri vladi poskušala vse, da se boj čimprej ublaži. Tako je še posebno Leon XIII., ko je nastopil l. 1878. kot papež, zastavil ves svoj vpliv, da neha preganjanje s častno zmago Cerkev. Prvo, kar je storil kot poglavar Cerkev, je bilo tolažilno pismo, v katerem jim daje upanje na boljše dni. In pismo je katoličane znova podžgalo: na stotine obrambnih društev so ustanovili in na tisočih shodih so se zbrali in v masah zahtevali, da se morajo majevke postavke preklicati. Slezski poslanec dr. Peters sam je predložil za preklík 80.000 nabranih podpisov. Razširili so časopisje tako, da so imeli svoj čas do 120 dnevnikov, ki so neumorno kljub kaznovanju in zaporom pisali neustrašeno za prostost Cerkev. Ljubljeni jetnik v ječi v Ostrovu, škof Ledochowski je celo od tu sestavil na vernike bodrilno pismo in poslal vladi oster protest zoper krivične postavke. In res! Trud katoličanov ni bil zamanj. Dnevi zmage so se jeli bližati sicer počasi, toda z gotovostjo.

Največ so pripomogle k temu nove državnozbornske volitve, ki so strnile v stranki katoličanov — takoimenovanem

centru — 106 poslancev tako, da je bila ta stranka najmočnejša. Pa tudi socialisti, ki so se začeli vedno glasneje oglašati, so spravili Bismarka, do tega, da je jel odnehati. Kmalu je sam iskal zvez z rimsko stolico in to se je zgodilo l. 1880., ko se je sešel s kardinalom Jacobinijem v Gastajnu, kjer je popustil mnogo tega, kar je poprej hotel na vsak način izpeljati. Vrnil je Cerkvi semenišče in dovolil, da se smejo po večini vsi cerkveni redovi vrniti. Izpustil je iz ječe vse škofo in duhovnike. Pa tudi tam, kjer so sicer bile nezasedene škofovske stolice, so prišli na veliko veselje vernikov novi škofo. Ne samo, da je Bismark dovolil, da se duhovniki zopet plačujejo iz državnih dohodkov, ampak Vindhors ga je vgnal tako daleč, da je bil pripravljen poravnati škodo, storjeno Cerkvi, v vrednosti 17 milijonov mark. Ni čuda, da je ob pogledu na te svoje nevspehe zaklinal ves strt Bismark v državnem zboru: "Voditelji katoličanov so nepremagljivi." In res! Vprav izborni voditelji in izborna organizacija nemških katoličanov je tisto, ob čemer so se razbile one zloglasne majevke postavke. V prvi vrsti pa je bil nepozabni Vindhors, ki jih je pripeljal do zmage. Ko je leta 1891. ta mož umrl, je bilo splošno žalovanje po vsej Nemčiji. Sožalna pisma so prihajala od prijateljev in nasprotnikov in v znak spoštovanja je celo cesar Viljem položil venec na rakev bojevnika za katoliško stvar.

Ta zmaga pa je bila nov povod, da je katoliška Cerkev pričela še lepše se razvijati med Nemci in da je še danes dni življenje nemških katoličanov tako lepo urejeno. Pa ne samo Nemci: tudi Belgiji in Švicariji so nekako prav ob istem času dosegli prelepe zmage nad framasonstvom, ki jih je hotelo zadušiti.

V današnjih dneh je duh kulturnega boja zanešen z teslesa nemškega na framasonstva med Slovane. Takó vidimo Čeha in celo Jugoslovane, ki se zvijajo v teh bojih. Pa tudi ameriški Slovenci so v tem oziru prizadeti. Tu sicer država ne vodi boja, pač pa ga naši brezverci in SNPJ. s svojimi pravili, katerih ost meri direktno orijentirana proti katoličanstvu vodi nekak kulturni boj.

Slovenci katoličani, ta boj vodijo naši nasprotniki s protiverškim časopisjem. Zato kviško glave in na branik svoje vere s tem, da podpirate katoliški tisek in predvsem, da se dvigne edini slovenski neodvisni političen katoliški list Amerikanski Slovenec — Edinost do dnevnika!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Vse za denar.

Sin bogatega očeta je bil obdolžen roparskega umora. Oče gre k predsedniku porote in pravi: "Če ne bodejte smatrali mojega sina za roparskega morilca in ako dosežete, da bo kaznovan le radi telesnega poškodovanja, ki je imelo za posledico smrt, z dvoletno ječo, dobite od mene 5000 dolarjev. Dan sodne obravnave. Sina obsojijo na dvoletno ječo radi telesnega poškodovanja, ki je imelo za posledico smrt."

Ko oče to izve, hiti ves zadovoljen k porotnemu predsedniku, mu izroči 5000 dolarjev in se mu še posebej zahvaljuje. — "Prav," pravi predsednik, "toda moral sem tudi uporabiti vso svojo govorniško umetnost, porotniki so hoteli vašega sina sploh oprostiti!"

Zdaj že ve.

Potepuh stopi v gozdu pred sprehajajočega se gospoda in ga nahruli: "Koliko je ura?" — Gospod, hitro zbran, mu priloži krepko zaušnico, rekoč: "Ena je odbila!" — Klatež se opoteče nazaj in pravi: "Sedaj sem pa res vesel, da nisem vprašal ob dvanaestih!"

(THE HOLY FAMILY SOCIETY.)
VSTANOVILJENA 29. NOVEMBRA 1914.
Zjedinenih Državah Severne Amerike
SEDEZ: JOLIET, ILL. Inkor. v drž. Ill.
Inkor. v drž. Pa.
Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR.

Predsednik GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsed JOHN N. PASDERTZ, 1425 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpreds. JOS. PAVLAKOVICH, 39 Winchell St., Sharpburg, Pa.
Gl. tajnik JOS. SLAPNICAR, 311 Summit St., Joliet, Ill.
Zapisnikar PAUL J. LAURICH, 512 N. Broadway, Joliet, Ill.
Blagajnik SIMON SETHINA, 1013 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja REV. J. C. MERTEL, 223—57th St. Pittsburgh, Pa.

NADZORNI ODBOR.

ANDREW GLAVACH, 1844 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
JOSEPH MEDIC, 823 Walnut St., Ottawa, Ill.
JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR.

ANTON STRUKEL, 1240 Third St., La Salle, Ill.
JOS. KLEMENCIC, 1212 N. N. Broadway, Joliet, Ill.
FRANK PAVLAKOVICH, 28 School St., Universal, Pa.

Do dne 31. dec. 1923. je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin v znesku \$32,778.16.

Prosimo Slovence in Hrvatce, v državi Illinois in Pennsylvania, da v svojih naseblinah ustanovijo moško ali žensko društvo, ter ga pridružio Družbi sv. Družine. Za ustanovitve društva zadostuje 8 članov (ic). Sprejemajo se moški in ženske, od 16. do 55. leta, otroci od 1. do 16. leta.

Zavaruje se lahko za \$250.00 ali \$500.00. Ko dosežemo število 2000. se zviša zavarovalnina na \$1,000.00. Od 45. do 55. leta se zavaruje le za \$250.00. Poleg smrtnine se zavaruje tudi za razne poškodbe in operacije.

ROJAKI, PRISTOPAJTE H DRUŽBI SV. DRUŽINE!

IMENIK

in naslovi krajevnih društev Družbe sv. Družine.

Št. 1. Društvo sv. Družine, Joliet, Ill.: — Predsednik George Stonich, 815 N. Chicago St., tajnik Paul J. Laurich, 512 N. Broadway St.; blagajnik Joseph Gerlich, 401 Hutchinson St. Vsi v Joliet, Ill. Seja se vrši vsako nedeljo v mesecu, v dvorani stare šole sv. Jožefa, ob 1. uri popoldne.

Št. 2. Društvo sv. Družine, Mount Olive, Ill.: — Predsednik Slavo Goldašic, tajnik Mijo Gojak, P. O. Box 666; blagajnik Ivan Lesic. Vsi v Mount Olive, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu.

Št. 3. Društvo sv. Družine, La Salle, Ill.: — Predsednik Frank Mijsjak, 1233 Second St., tajnik in blagajnik Anton Kastigar 1146 — 7th St. Vsi v La Salle, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu, v šolski dvorani sv. Roka, ob 1. uri popoldne.

Št. 4. Društvo sv. Družine, Bradley, Ill.: — Predsednik George Krall, P. O. Box 462, tajnik John J. Stua, P. O. Box 86, blagajnik Daniel Raich, P. O. Box 284. Vsi v Bradley, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu.

Št. 5. Društvo sv. Družine, Ottawa, Ill.: — Predsednik Michael Skoflanec, 1206 Chestnut St., tajnik Mark Bayuk, 528 Lafayette St., blagajnik Jakob Lekan, 800 Jackson St. Vsi v Ottawa, Ill. Seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu, v dvorani Math Bayuka, ob 2. uri popoldne.

Št. 6. Društvo sv. Družine, Waukegan, Ill.: — Predsednik Frank Grom, 901 Commonwealth Ave., Waukegan, Ill.; tajnik John Jamnik, 914 McAllister Ave., Waukegan, Ill.; blagajnik Joseph Drašler 66 Tenth St. North Chicago, Ill. Seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu, v šolski dvorani na Tenth St. ob 1. uri popoldne.

Št. 7. Društvo sv. Družine, Rockdale, Ill.: — Tajnik in blagajnik Michael Smajd, — 724 Meadow Ave. Vsi v Rockdale, P. O. Joliet, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu.

Št. 8. Društvo sv. Družine, Chicago, Ill.: — Predsednik Michael Zurel, 5636 S. Maplewood Ave., tajnik John P. Pasdertz, 2051 W. 22nd St., blagajnik Nicholas Zunic, 2020 W. 23rd St. Vsi v Chicago, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu, v cerkveni dvorani sv. Stefana, vogal S. Lincoln in 22nd Place.

Trdovratnost.

Ob vodi stoji mož in lovi ribe, stražnik ga vpraša, ima li pravico do ribarjenja. Tedaj se razprede med njima sledeči pogovor:

"Jaz vendar ne lovim!"
"Ampak vendar imate palico v roki!"

"Da!"
"Na palici imate vendar vrčico!"

"Da!"
"Na vrčici imate vendar trnek!"

"Da!"
"Na trnku imate vendar črva!"

"Da!"
"No, torej vendar lovite ribe?"

"Nak, učim le črva plavati!"

To so vam gospoda.

Bogat knez obišče deželo. V neki vasi vidi, da skoro vsi otroci bosí okrog letajo. Rado veden vpraša župana, kako je to, da je toliko otrok bosih?
"Da, svetlost, pri nas prihaja-

Št. 10. Društvo sv. Družine, South Chicago, Ill.: — Predsednik Joseph Petrak, 1023 Chrage Ave., tajnik Anthony Motz, 9637 Ave. "M.", blagajnik Frank Cherne, 2672 E. 79th St. Vsi v South Chicago, Ill. Seja se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu.

Št. 11. Društvo sv. Družine, Pittsburgh, Pa.: — Predsednik Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St. Sharpburg, Pa., tajnik Joseph Dekleva, 5609 Wicliffe St. Pittsburgh, Pa.; blagajnik John Golobich, 5730 Butler St. Pittsburgh, Pa. Seja se vrši vsako tretjo nedeljo v mesecu, po osmi sv. maši, v K. S. Domu 57 cesta.

Št. 12. Društvo sv. Cecilije, Joliet, Ill.: — Predsednica Marie Klepec, 901 Scott St., tajnica Julia Rogina, 103½ Indiana St., blagajnica Mary Mutz, 1411 Nicholson St. Vse v Joliet, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu, ob 2. uri popoldne v dvorani stare šole sv. Jožefa.

Št. 13. Društvo sv. Ivana Krstiteľa, Chicago, Ill.: Predsednik Joseph Ray, 1827 W. 21st St., tajnik Stephen Foy 1929 W. 22nd Place, blagajnik John Denša, 2730 Arthington St. Vsi v Chicago, Ill. Seja se vrši vsako četrto nedeljo v mesecu, v cerkveni dvorani sv. Stefana, vogal S. Lincoln St. in 22nd Place.

Št. 14. Društvo sv. Lovrenca, East Pittsburgh, Pa.: — Predsednik Peter Malek, P. O. Box 1198, tajnik John Pavlakovich, P. O. Box 353, blagajnik Math Meglay, 115 Main St., zastopnik Thomas Assanchaich, P. O. Box 882. Vsi v East Pittsburgh, Pa. Seja se vrši vsako prvo nedeljo v mesecu.

Št. 15. Društvo sv. Srca Jezusa, Ottawa, Ill.: — Predsednik Joseph Medic Sr., 823 Walnut St., tajnik Joseph F. Medic Jr., 823 Walnut St., blagajnik John Dorr, 630 Fourth St. Vsi v Ottawa, Ill. Seja se vrši vsako drugo nedeljo v mesecu, v Joseph Medic-ovi dvorani.

OPOMBA:

Ta imenik se priobči v listu po enkrat na mesec. Ako kateri izmed uradnikov spremeni svoj naslov, naj to naznani na glavni urad D. S. D. po društvenem tajniku. Ravno tako naj se naznani ako kateri najde kak pomoto, da se ista popravi.

jajo otroci bosí na svet!" — odvrne župan.

Praktičen Jud.

Neki jud pride v lekarno in zahteva za 10 centov mrčesnega praška.

Lekarnar: "Ali imate s seboj kako posodico, ali naj vam ga dam v škrnicelj?"

Jud (si lepo odpne ovratnik pri srajci): "Ne, prosim, kar tu notri mi ga vsujte!"

Zanesljiv koledar.

Izak pride k Leviju v pisarno, ogleda se okoli po sobi in pravi: "Levi, ti nimaš vendar niti koledarja v svoji sobi. Saj ne moreš niti vedeti, kdaj je konec leta?" — "Ha," — se oglasi porogljivo Levi: "Kaj vse ti pride na misel! Prav dobro vem, kdaj je konec leta, tedaj mi da moja Sara novo oprano srajco!"

Ako Tvoj sosed ali prijatelj ni naročen na A. S. in Ed skrbi, da se nanj naroči!

EDINOST

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list
Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.

The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America
Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday

— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098

Cene oglasov na zahtevo. Advertising rates on application.

VAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.40
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe	\$2.40

Entered as second class matter June 27, 1924 at the post office at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879

Novo leto.

ZDRAVO, SREČNO NOVO LETO VSEM!

Danes je nastopilo človeštvo Novo leto. Z novim letom nastopamo vsi z novimi načrti v nadaljno življenje, kolikor pač ga je še nam odmerjenega na zemlji od Onega, ki ga je nam odmeril.

Naši načrti za Novo leto 1925. nam grade v naših človeških domišljijah luino bodočnost. Na vse najboljše mislimo in vsako izmed nas vidi svojo bodočnost v sredi zarje, iz katere odseva vse najlepše.

Kakor čudovita mavrica na nebu se je nam odprlo Novo leto in tam v prihodnosti vidimo vsi svoje vspehe, vidimo svoje vspele načrte in naše duše se jih veselijo. Kako je prijetno živeti v takih nadah. V njih dobi novega poguma tudi najbolj potrta, ki ga je potrla ravno minula preteklost. V novem letu smo, v odsevu nove bodočnosti in veselimo se in navdušeni.

Države delajo nove proračune, podjetja imajo najete posebne veščake, ki jim delajo načrte in proračune za bodočnost, računji jim že sedaj kažejo vspehe, t. j. če bo šlo, kakor kažejo načrti in proračuni. Trgovci in obrtniki si delajo načrte, kako bi si pomagali v prihodnosti in enako računa vsak posameznik, če že drugega ne vsaj misli tako.

Tako skrbi človeštvo za posvetno življenje. Pojdi med mase in sprašuj posameznike, kake proračune delajo za svojo duhovno bodočnost — boš razočaran! Niti enega odstotka ni odmerjenega duši — ki ji je usojena večnost — a telesu, temu blatu, prahu in pepelu je odmerjeno vse — ves čas in kako natančno z največjimi izkustvi. Kako je človek v tem oziru lahkomišljen!? Ve, da je njegova bodočnost, vsa njegova sreča odvisna od Njega, ki vlada zemljo in nebo; ve, da bo enkrat moral umreti in da morda je ta enkrat za njega odločen v tem novem letu, pa kljub temu, je tako navezan na posvetnost, da kakor slepec drvi za posvetnim, ki je minljivo, — a za večnost nima časa niti minute, da bi naredil z ozirom na njo svoj duhovni proračun.

Ali ne pokazujejo ravno ti slučajji, kako se je človek udal in prodal materializmu? In to leto za letom bolj. Mamoni si postavlja na altar, mu kadi — v njegovi službi je noč in dan. Za svojo dušo, ki je samo ena, ki samo enkrat živi združena z njegovim telesom na zemlji, da izvrši svoje poslanstvo, da se izveliča in vrne h svojemu Bogu pa tako zanikerno skrbi. Za njo ni nobenega proračuna, za njeno bodočnost ne računajo nobeni veščaki, za njeno bankrotstvo se nihče ne mení. Ali ni to slepota vseh slepot?!

Človek bo materialist in se v materializmu potapljaj toliko časa, dokler se ne bo vrnil na pravo pot, ki mu jo odpira krščanstvo, katero dviga človeštvo iz blata in pohlepnosti že od začetka sveta. Krščanstvo s svojimi zlatimi nauki, uči človeka, da ni samo od tega sveta, ampak, da njegova večna brezkončna bodočnost je v večnosti. Krščanstvo kot tako dela proračun za človeško bodočnost v večnosti. Pametni po tem proračunu živijo. In blagor onim, ki si ta proračun osvoje in po njem živijo. Ti bodo enkrat veseli, zakaj ti v resnici nastopajo srečno Novo leto!

Naš list in njegov program.

Glavni principi našega lista so vsej slovenski javnosti znani in ni potreba, da bi jih vsako leto povdarjali in ponavljali.

Katoliški je naš list, katerega glavni principi in namen je ohraniti slovenskim naseljencem v Ameriki vero njih katoliških očetov in mater. One pa, kateri so to najdražjo podedovano slovensko svetinjo sv. vero zavrgli, ali pa so postali mlačni in mrzli do nje kot zapeljani in zaslepljeni od slabega tiska, pa prepričati s živo resnico in jih pripeljati nazaj pod Kristusovo zastavo sv. Križa.

Obenem je naš list odločno delavski list. Na njegovem praporu se blišči napis: "za pravico in resnico." Od kapitalizma preganjano in zatirano delavstvo išče glas-

no pravice in resnice, ki naj bi jim dala vsaj delno zadoščenje za velike krivice, katere jim povzročajo brezsrčni kapitalisti.

Kot tak, je naš list ves čas tekoni svojega obstanka stal na braniku delovnega ljudstva. Kdor čita naše članke, zlasti članke pod rubriko "Socialna razmotrivanja," je lahko videl. Za interese delovnega ljudstva smo se borili s zmerne in pravičnega krščanskega stališča. Naš list ni nikdar pihal na strasti, pač pa je kazal vedno na socialne dolžnosti ljudi in jih pridno opominjal na medsebojno ljubezen, ki je temelj reda, miru in zadovoljnosti v družbi.

Ko so ameriški premogariji pred dvema letoma in pol vodili svoj pravični boj proti kapitalistom, je naš list stal odločno na strani preganjanih premogarjev in naš katoliški list je bil tudi oni prvi list, ki je zaklical slovenskemu narodu v Ameriki, da naj pride vsak, ki le more na pomoč s kakim darom stavkajočim slovenskim trpinom premogarijem. Zakaj vedeli smo, da same prazne fraze, ki razpoljujejo strasti ne pomagajo v času stiske ubogim delavskim družinam prav nič, ampak treba je takojšnje gnotne pomoči in te smo prosili tedaj za slovenske premogarske družine. Pomagali smo v tistem času večim slov. premogarskim družinam in zahvale, ki so bile zalite s solzami onih, ki so bile te dejanske pomoči deležni imamo še danes shranjene in so nam v veliko zadoščenje in obenem so velik živ dokaz, kako veliko dobro delo smo izvršili tedaj, ko je bila potreba največja in ko so te uboge zapuščene trpine premogarije dezertirali vsi, še celo tisti slovenski rdeči Judeži, ki so nakolektali malo preje od teh revnih družin nad 60 tisoč za milijonski fond.

Tega programa, ki se tiče katolicizma in delavskih vprašanj, ne bomo nikdar zapustili! Pač pa bomo še z večjo vnemo delovali za oba.

Glede izdajanja lista smo nekoliko pojasnili že v večrajši številki pod naslovom "Na starega leta dan."

Vsi, ki berete te vrstice veste, da naša Slovenska katoliška tiskovna družba Edinost, ki izdaja list Amerikanski Slovenec — Edinost dela na vso moč, da čimprej začne izdajati dnevnik. Kako je mogoče priti do dnevnika smo Vam že temeljito obrazložili. Predvsem je treba novega večjega tiskarskega stroja, da bo moč list povečati, recimo na sedem kolon in pa izdajati ga dnevno. In to še drugo smo natančno obrazložili v posebnem cirkularju. Ki smo ga poslali na vsa katoliška društva, č. gg. duhovnike, gg. zastopnike (ce) in večim drugim. Več odgovorov je že prišlo, toda treba je še večje pomoči.

Slov. Kat. Tiskovna dr. Edinost ni last posameznika, ampak katoliških Slovencev v Ameriki. Zato tudi bomo vse odgovore in odzive objavili v listu, da narod, ki to podjetje lastuje vidi, kdo je z njim, kdo z njim soglaša itd. Zakaj vsak pravi katoličan, ki pravi, da je katoličan mora biti s celim srcem za to stvar. Kdor ni, morda radi kakih neumestnih in nepremišljenih predsodkov, ta odkritosrčno povedano pluje v lastno skledo, pa naj bo kdorkoli! In zopet povdarjamo, da narod vse to vidi!

Zato danes, ko začnemo Novo leto dvigamo svoj glas in apeliramo na vso slovensko katoliško javnost, da pride na pomoč za kat. dnevnik. Društva in zlasti častita duhovščina in vsi drugi se prosijo, da pristopijo h naši tiskovni družbi kot delničarji in tako omogočijo kar najprej mogoče kat. dnevnik.

Glede vsebine v listu ostane večina po starem načinu. Spremenili bomo le naslov nedeljskega koticika, ki se je doslej glasil: "V nedeljo popoldne." — Odslej se bo ta rubrika imenovala "Tvoj nedeljski tovariš." Mesto dosedanjih verskih in cerkvenih razmotrivanj, bomo prinašali pod tem naslovom tedensko vsak torek, najprvo tedenski koledar za naslednji teden in za tem za vsako naslednjo nedeljo primerno pridigo, kakor je to prinašal poprej stalno "Amerikanski Slovenec."

Da bomo prinašali pridige v prvi številki vsakega tedna je to zato, da pride dotična številka vsem naročnikom gotovo v roke do naslednje nedelje. Zapadne naselbine so daleč in pošta vzame 3—4 dni, da pride na svoje mesto.

Druga številka v tednu vsako sredo bo posvečena v

prvi vrsti socialnemu razmotrivanju. S tem koticikom smo v minulem letu silno ustregli našim delavcem. Delavci, ki živimo od rok do ust, in smo vedno odvisni od dela, vsi brez izjeme hrepenimo po boljši socialni — družabni — prihodnosti. Ravno v tem nas izobrazujejo članki, ki jih prinašamo pod rubriko "Socialna razmotrivanja," kateri nam živo slikajo socialno življenje, njegove hibe — slabosti — in nas opozarjajo, kako pot moramo delavci hoditi, ako hočemo in mislimo na udejstitev pravične in boljše socialne prihodnosti. Pod to rubriko, bomo prinašali letos še boljše razprave, nakar opozarjamo slovenske delavce naj jih pazno čitajo in proučevajo, ker z njimi si bodo veliko okoristili.

Tretja in četrta številka bo posvečena raznim važnim raznoterostim, ki se bodo dogajale po širnem svetu. Petkova številka bo posvečena deloma tudi društvenemu življenju po naših naselbinah.

Glede vsebine se bomo držali tega programa, dokler ne začne list izhajati dnevno, kar se bo zgodilo, kakor hitro se razproda delnice in opremi tiskarno z novim modernim strojem.

To je naš program.

Tvoj program slovenski katoliški narod v Ameriki pa naj bo: vsak naj pomaga, kolikor je v njegovi moči svojemu katoliškemu listu Amerikanski Slovenec — Edinost. Ako ne moreš pristopiti h naši družbi kot delničar, poskušaj drugače. Pridobi listu, kakega novega naročnika (ce). Agitirajte vedno ob vsaki priliki za nove naročnike, zakaj vsak novi naročnik veliko pomeni. Če bomo vsi delovali za katoliški tisek, potem ne bo dolgo, ko bo naš vse pozdravil kat. dnevnik. Vse to pa nikar ne pozabite, da je odvisno od Vas!

KDO SME PROSITI ZA PRIHOD SORODNIKOV?

Vobče se opaža, da si niso ljudje še na jasnem glede prihoda sorodnikov iz starega kraja. Dostikrat tukaj nastanjeni inozemci mislijo, da morajo v to svrhu napraviti prošnjo na generalnega priseljeniškega komisarja; krive — za to zmešnjavo so razne napačne informacije, ki jih dobivajo.

Naj zato, zlasti na podlagi zadnjih navodil priseljeniške oblasti, omenimo tu najbolj glavne točke, ki jih je treba zapomniti si v tem pogledu. Le nekateri sorodniki ameriških državljanov uživajo nekatere predprave glede priseljevanja; sorodniki tukaj nastanjenih inozemcev, pa naj tudi imajo prvi papir, nimajo teh predprav, marveč so navadni priseljenci. Le ameriški državljan ima torej pravico vložiti prošnjo na generalnega priseljeniškega komisarja, da se njegovemu sorodniku v starem kraju prizna pravico priti izven kvote oziroma, da je upravičen do prednosti v okvirju kvote. Inozemci naj torej nikar ne vložijo takih prošenj, ker se iste ne sprejemajo.

Kdor sme priti izven kvote, sme seveda priti vsak čas. Kdor pa ima le prednost v okvirju kvote, more dobiti vizo le tako dolgo, dokler ni kvota izčrpana; njegova prednost obstoja le v tem, da mu ni treba za vizo čakati na vrsto z drugimi navadnimi priseljenci. Toda zakon določa, da smejo konzuli izdati le toliko prednostnih viz, kolikor znaša polovica kvote. Isto prednost v

okvirju kvote, kot nekateri sorodniki ameriških državljanov, imajo tudi izseljenci, ki so poljedelci po poklicu. Da dokazujejo ta svoj poklic, morajo ameriškemu konzulu prinesiti potrdilo svoje domače občine; njihovi tukajšnji sorodniki nimajo napraviti nikake prošnje v takem slučaju.

Ameriški konzuli ne smejo izdajati nikakih viz onim, ki kot sorodniki ameriških državljanov zahtevajo izvenkvotno ali prednostno kvotno viz, razun ako dobijo pooblastilo za to od strani Državnega Tajnika v Washingtonu. Da se to izposluje, treba, da ameriški državljan njihov sorodnik, vložijo posebno prošnjo na generalnega priseljeniškega komisarja v Washingtonu; za to prošnjo služi posebna tiskovina, Form 633. Ako ameriška priseljeniška oblast najde, da je prošnja vpravljena, obvesti o tem Državnega Tajnika. Ta na to pooblasti pristojnega konzula, da se dotičniku izda vize izven kvote oziroma prizna prednost v okvirju kvote. Zavaljo iasnosti in hitre rešitve, priseljeniška oblast priporoča, naj bodo prošnje izpolnjene s pisalnim strojem.

Priseljeniški urad obvesti tukajšnjega prosilca o rešitvi prošnje. Dokler ta ne dobi tega obvestila, ne more smatrati, da je bila viza dovoljena. Tudi ameriški konzul mora, čim dobi pooblastitev iz Washingtona, obvestiti sorodnika v starem kraju, da mu je bila priznana pravica do vize izven kvote oziroma do prednosti v kvoti.

Kdo je priseljenec izven kvote? Zena ameriškega državljanja ali njegovi neporočeni otroci pod 18. letom imajo pravico priti vsak čas brez oziroma na kvoto, ako je dotični ameriški državljan za časa, ko je vložil prošnjo, imel svoje redno bivališče v Združenih Državah. Začasna odsotnost iz Združenih Držav ni nikaka ovira. Kdor je začasno odsoten, ima še vedno svoje redno bivališče (residence) v Združenih Državah.

Pri tem naj omenjamo, da žene ameriških državljanov, ki so se naturalizirale pred 22. junijem 1922. in poročili pred tem datumom, niso inozemke, marveč ameriške državljanke, katerih se torej priseljeniški zakon nič ne tiče. Otroci ameriških državljanov, ki so se rodili pred njihovo naturalizacijo, postanejo ameriški državljani še le tedaj, ko stopijo na ameriška tla, predno so 18 let stari.

Kdo ima prednost v kvoti? Ako ameriški državljan za časa, ko vložil prošnjo za prihod žene in otrok, ima svoje redno

SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO

želimo vsem odjemalcem prijateljem in znancem!

ZA ZIMSKE VEČERE

ne morete dobiti boljše kratkočasne stvari, kakor je Radio, na katerega se sliši vse. Doma za gorko pečjo slišiti lahko vse, kar se godi po svetu.

Pri nas si kupite lahko vsakovrstne Radio za prav nizke in visoke cene.

ELEKTRIČNE POTREBŠČINE

dobite pri nas vsake vrste. Karkoli rabite pri električni razsvetljavi, ali čem drugim pridite k nam in postregli Vam bomo v največjo zadovoljnost.

Fidelity Electric Company

FRANK SCHONTA, lastnik.

2049 West 22nd Street

Phone: Canal 5190

Chicago, Illinois

bivališče v inozemstvu, imajo žena in otroci le pravice do prednosti v kvoti.

Isto prednost imajo neporočeni otroci ameriškega državljanja v starosti od 18. do 21. let, ako je dotični ameriški državljan vsaj 21 let star; ne dela pa nikake razlike, da-li stane v Združenih Državah ali v inozemstvu.

Oče in mati ameriškega državljanja ali državljanke in inozemski soproj ameriške državljanke imajo tudi prednost v kvoti; dotični ameriški prosilec mora biti vsaj 21 let star in je vseeno, kje stane.

Prošnje za prihod brata ali sestre, bratrancev in drugih sorodnikov, kakor tudi zaročenke se ne sprejemajo, ker ti ne uživajo nikakih predprav. Glede zaročenke treba pa pripomniti, da, ako ameriški državljan namerava oditi v inozemstvo, da se poroči, sme vložiti prošnjo pred svojim odhodom v korist svoji bodoči ženi. Čim naknadno dokaže, da se je poročil, se njej prizna ona pravica, ki ji gre kot ženi ameriškega državljanja. Zaročenka kot taka pa nima nikake pravice in je zamen prositi za njen prihod.

Ista tiskovina (Form 633) služi toliko za izvenkvotno vizo kolikor za prednost v kvoti. Od podatkov glede prednosti in bivališča in bodočega priseljenca, navedenih v prošnji, je odvisno, da-li se bo dovolila izvenkvotna viza ali prednost v kvoti. Ako je izvenkvotna viza upravičena, se bo prošnja v tem zmislu rešila, drugače se bo priznala prednost v kvoti, ako je ta-le upravičena.

Radi tega, ko se izpolni Form 633, treba skrbno izpolniti jo. Zlasti treba paziti na to, da se v vsakem slučaju natančno navede starost in bivališče prosilca. Treba zlasti biti natančen v tem, da se navede starost otrok in da-li so poročeni ali ne.

Dva ameriška državljanja, ki osebno poznata prosilca vsaj tekom zadnjega leta, morata sopolisati prošnjo in potrditi, da po njihovem najboljšem znanju navedeni podatki odgovarjajo resnici. Za izjave teh priči je označen poseben prostor v tiskovini za prošnjo. Vsi podpisani na prošnji morajo biti zapriseženi pred notarjem. Ako pa se prošnja vloži v inozemstvu, treba zapriseči in

podpisati na ameriškem konzulatu.

Prošnje v prilog posinovljenim (adoptiranim) otrokom ali v prilog adoptiranim staršem se vračajo, razun ako se dokaže, da je bila adopcija zakonično izvršena pred 1. januarjem 1924.

Na noben način se ne sprejemajo prošnje v prilog ženi ali soprogu, ako se je poroka izvršila po pooblastilu (by proxy), t.j. ako kdo tukaj pošlje komu pooblastilo, da ga zastopa pri poroki. Take poroke so v nekaterih deželah dovoljene, ali priseljeniški zakon jih ne pripoznava. Ravno tako niso dovoljene takozvane riages), ki so v navadi pri Orijentalcih.

Prošnje treba poslati na: Commissioner General of Immigration, Washington, D. C. Nikake pristojbine ni za prošnjo.

Ako je prosilec postal ameriški državljan potom naturalizacije pred 27. septembrom 1906., je treba priložiti prošnji tudi državljanski certifikat (drugi papir). Kdor je bil naturaliziran kasneje, ni treba, da priloži tega spričevala; v Washingtonu se bodo že prepirali, da-li je on ameriški državljan.

GRDINA IN SINCVI. PRVI SLOV. POGREBN ZAVOD

1053 E. 62nd St.
CLEVELAND, O.

Randolph 1881

The Will County National Bank

OF JOLIET, ILLINOIS

Prejema raznovrstne denarne vloge, ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek \$300,000.00.

C. E. WILSON, predsed

S. P. D. Sv. Mohorja

USTANOVljena V CHICAGO, ILL., 31. DEC. 1921.

Sedež Chicago, Illinois.

Predsednik, Louis Železnikar, 1849 W. 22nd St.
Podpredsednik, Andrew Glavach, 1844 W. 22nd Pl.
Tajnik, Anton Stonich, 1834 West 22nd Place.
Zapisnikar, Joseph Kobal, 1901 W. 22 Str.
Blagajnik, Frank Banich, 1902 W. 22nd St.
Društveni zdravnik Dr. J. E. Ursich, 1901 West 22nd St.
Duhovni vodja Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

NADZORNI ODBOR:
John Densha, John Starc in Mary Sluga.

POROTNI ODBOR:
John Terselich, Louis Duller in John Kosmach st.
Organizator, Frank Kobal.

URADNO GLASILO: "AMER. SLOV. — EDINOST"
Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob pol 2. uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Štefana na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c. na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovence v Chicago. Rojaki pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družabnega tajnika ali pa predsednika.

NAZNANILO!

Chicago, Ill. — Tem potom se uradno naznanja vsem članom in članicam dr. sv. Mohorja, da se vrši redna mesečna seja v nedeljo dne 4. januarja. Torej uljudno vabim vse članstvo, da se v največjem številu udeleži seje in tudi prosim, da vsaki, ki je s plačilom odzadaj, na tej seji gotovo poravnava svoje račune z društvom, da mi bo mogoče knjige za tekoče leto zaključiti.

Nadalje tudi naznanjam vsemu članstvu, da sedaj od 1. januarja naprej naj vsaki član ali članica v slučaju bolezni se

Smola.

Rudo: "Ti Bine, ali si slišal, naš krojač je napovedal banekot, in včeraj je šlo premoženje 'na kant!'"

Bine: "Grom in strela, da moram imeti jaz vedno tako smolo!"

Rudo: "Kako to?"
Bine: "Ravno predvčerajšnjim sem plačal pri njem račun: sedaj pa je šel k vsem hudičem!"

Prizanašanje.

Nesrečna soproga: "Naročili ste Binetu, naj mi pove, da se je moj mož pri padcu ubil!"
Načelnik: "On namreč jec-lja!"

zglasi pri meni in ne več pri drugemu tajniku, ker odslej bom imel jaz bolnike v oskrbi. Toliko v pojasnilo.

K sklepu želim vsem društvenim sobratom in sestram srečno in veselo Novo leto! Sobratski pozdrav!

Anton Stonich, tajnik.

Srečno in zadovoljno Novo leto 1925 želijo vsem sledeči chicaški trgovci in obrtniki:

JOHN ŠTAYER

— Slovenska grocerija —

1952 W. 22nd Pl. Chicago, Ill.

Phone: Canal 1404

Se priporoča rojakom!

FRANK TOMAŽICH

— Grocerijska trgovina —

1858 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Phone: Canal 2910

Sadje in vsakovrstna zelenjava vedno na razpolago!

IVAN & HELENA KUŠAR

Ice Cream, Soda, Sladščice,

cigare in šolske potrebščine.

1847 W. 22nd Street

Phone: Canal 5601

ANTON TOMAZIN

Mehke pijače, sladščice, ma-

gazine, cigare in cigarete.

1903 West 22nd Street

Phone: Roosevelt 8840

WESTERN PLAYER ACTION COMPANY

Izdelovatelji klavirjev

2055 West 22nd Street

Phone: Canal 4172

DAN MINET

— Meat and Grocery —

1833 West 22nd Street

Phone: Canal 5776

JOS. BURGGRAF

Fancy Bakery and

Confectionary

1928 West 22nd Street

Phone: Canal 5776

JOHN JERICHER

— Slovenski notar —

1849 West 22nd Street

KUKMAN BROS.

Grocery and Meat Market

1901 West 22nd Street

JOHN ŠTAYER

Fancy Grocery, Fruit

and Vegetables.

1952 West 22nd Place

JOHN KOSMACH

— Hardware and Paints —

1804 West 22nd Street

100,000 VLAGATELJEV

je poverilo dosedaj vse svoje prislužke KASPAR-AMERICAN STATE BANKI kot svoje prihranke.

S tem je pomagano mnogo tisočim ljudem, da si kupijo lastne domove, ali pa vložijo svoje prihranke v prve hipoteke (morgiče), kateri so zajamčeni z dobroznosnim lastništvom.

VASI PRIHRANKI SO SIGURNO NALOŽENI V TEJ NAJVEČIJ JUGOSLOVANSKI BANKI V AMERIKI. UČENI IN POSTREŽNI USLUŽBENCI SO VAM NA RAZPOLAGO V VSEH SLUČAJIH KI SE TIČEJO BANČNIH POSLOV.

Zaupanje našega naroda nam svedoči poznanost in solidnost naše službe. Poglejte in prepričajte se, kako jamstvo in sigurnost nudimo Vašim prihrankom, — ker smo člani Federalne Rezervne Banke, in temu pod nadzorstvom vlade Združenih držav, pod nadzorovanjem države Illinois in istotako pod pogledom Chicago Clearing House Association.

Našo Banko upravljajo sposobni in poštenu uslužbenci in upraviteljstvo, katerega člani so izkušeni ljudje in poznani kot izvrstni ljudje. Tisoče ljudi raztresenih po celotnem svetu pošiljajo denar na vse kraje sveta s posredovanjem te banke.

POSTANITE VLAGATELJI TE VELIKE IN SIGURNE BANKE TAKOJ, ČIMPREG MORETE, TEM PREJE BOSTE DOSEGLI SVOJ CILJ.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

postala je s združenjem Kaspar State in American State Banke

1900 Blue Island Avenue, vogal 19. ulice, Chicago, Illinois.

UPRAVITELJI

OTTO KASPAR, predsednik
KAREL KRUPKA, podpredsednik
JOHN A. ČERVENKA, podpredsednik
EMIL F. SMRŽ, blagajnik
AUGUST FILEK, pomož. blagajnik

ANTON JEČMEN, pomož. blagajnik
ALVIN O. WIESE, pomož. blagajnik
JOSEPH J. KRAL, pomož. blagajnik
OTTO VASAK, pomož. blagajnik
WILLIAM F. KOSOBUD, pomož. blagajnik

JAMES J. TOMANEK, pomož. blagajnik
FRANK MAYER, odvetnik
JIRI J. HOLEK, odvetnik
WILLIAM SLAVIK, auditor.

IMOVINA SKORAJ DAVJSET MILJONOV DOLARJEV.

Kapital in prebitek dva milijona dolarjev.

Vsem čitateljem moje kolo-
me voščim iskreno srečno, zdra-
vo in zadovoljno Novo leto!

Po navadi, kakor nam priča
vsa dosedanja preteklost, bo-
di držav, narodov, občin, dru-
žin in posameznikov, je imel
ves svet to navado, da je veli-
ko govoril, pa jako malo storil.
Bilo je veliko besed — pa
skoro nič dejanj. Zato pa v bo-
dočnosti vsi skupaj več delaj-
mo, pa manj govorimo; če se
bomo tako ravnali, potem bo to
Novo leto, ki ga začnemo z
današnjim dnem zares srečno
in uspešno!

Novo leto se začneja z novi-
mi načrti in marsikje z novimi
metodami. Stare metode zavr-
žejo in poskusijo z novimi.

Tako se je baje tudi Prose-
tin meteoritar naveličal svoje-
ga poklica. Ne bo več meteori-
te spuščal, ampak v ravno isti
koloni bo poskusil drug busi-
ness; svojim bravcem bo osle-
pa kozle prodajal.

Crawfordska svobodomiseln-
na smrdokavra, ki že pet me-
secev toči krokodilove solze za
zvezico, pri kateri se je redila
je te dni našla na liberalnem
ljubljanškem gnojišču novo
kost, ki so jo doslej ljubljanski
jutrovi glodali. To umazano
kost sedaj crawfordska svobo-
domiselna smrdokavra gloda
na svoji zadnji strani v Chica-
gi. Zaradi tega menda Konda-
tovih naslednikov noben obču-
doval ne bo. Saj vsi pametni
vedo, iz česa si smrdokavre
najrajši svoja gnezda pletó!

Protestantovski pastor Hight,
ki je bil obdolžen in spoznan
krivim umora svoje žene je
dobil lahko kazen. Je pač pro-
testant in anglo-germanska-
skandinavski javnost simpati-
zira z njim. Nismo nevoščljivi
usmiljenja, ki ga je deležen,

vendar sili pa nam na ustnice
vprašanje, kaj bi bilo, če bi bil
to katoliški duhovnik?! To bi
bilo vpitja — to bi bilo šu-
ma... Smrt in križaj ga, bi
vpilo vse vprek!

Ameriški protestantje vodi-
jo vsemogoče boje, tajne in
javne proti katoliški cerkvi v
Ameriki. Nekaki kulturno-
ni poizkusi, ki so prišli v drža-
vah Michigan in Oregon celo
pred volilce so bili podpirani
v prvi vrsti od protestantov.
Čuli smo lansko leto, (koliko
je resnice na vemo) da celo
neki slov. svobodomiselní u-
mazan listič zoblje iz protestan-
tovskih korit. Če bi baje ne bi-
lo teh korit, bi bil že stokrat
zmrznil.

"Največja" (po samemu sebi
razglašena) slovenska zvezda
na polju znanja in naobrazbe
g. Zajec je predzadnji teden
mrtvega Gompersa mrcvaril v
svojem listu. Verjetno je, da
Gompers ni bil pri rdečih so-
cialistih niti malo priljubljen.
Posebno so ga socialisti črno
gledali, ker ni hotel z njimi
vred peti slave ruskemu bolj-
ševizmu. Zato tudi naša "naj-
večja" zvezda g. Zajec stresa
s svojimi dolgimi ušesi svojjo je-
zico nad Gompersom. To se
namreč opazi med vrsticami.
Ampak, kar hočem povedati
je to, da naša "največja" slov.
zvezda g. Zajec ne bo nikdar
niti toliko ožarela, še manj pa
kdaj svetila, da bi razumela
največjega ameriškega delav-
skega voditelja Gompersa.
Ravno to, da naša "največja"
zvezda zmerja, da je bila fe-
deracija pod njegovim vod-
stvom reakcionarna in konser-
vativna pokazuje, da je naša
"največja" zvezda v pravem
pomenu besede naša največja
slov. ničla!

Prispevano.

Cleveland, O. — Prosim po-
vejte mi, koliko je daroval za
brooklynsko cerkev Peter Zga-
ga? — Naročnik.

Odgovor: Tega vam sicer ne
morem povedati. Konstatiram
pa, da če bi bil dal Peter Zga-
ga dva knofa — bi sedaj prav
gotovo tri zahteval nazaj!

Pred sodiščem.

Gospoda Drska so obdolži-
li, da je ukradel nekje hlače,
toda morajo ga izpustiti radi
pomanjkanja dokazov.

Sodnik: "Zdaj ste prosti,

lahko greste!"

Drsk (ki se ne gane z zatož-
ne klopi, nekoliko v zadregi):
"Dokler ne odidejo priče, ne
morem od tu!"

Sodnik: "Zakaj pa ne?"

LETNA RAZPRODAJA

PO ZNIŽANIH CENAH
ZA MOŠKE IN DEČKE
OBLEKE IN ZIMSKE SUKNJE

gotovo prihranite

25 do 33 %

Vsaki kos oblačila je iz najboljših delavnic in izde-
lano tako da zadosti vsem zahtevam

ZNANE "ATLAS" TVRDKKE

\$30.00 ZIMSKE SUKNJE IN OBLEKE SAMO \$18.00

\$35.00 ZIMSKE SUKNJE IN OBLEKE SAMO \$21.50

\$40.00 ZIMSKE SUKNJE IN OBLEKE SAMO \$23.50

\$45.00 ZIMSKE SUKNJE IN OBLEKE SAMO \$28.00

\$50.00 ZIMSKE SUKNJE IN OBLEKE SAMO \$33.50

\$60.00 ZIMSKE SUKNJE IN OBLEKE SAMO \$38.50

Tudi vsa druga oblačila za moške in dečke po zelo
znižani ceni.

Odprto v torek — četrtek in soboto večer.
Odprto tudi ob nedeljah do poldne

Vogal Blue Island Ave. in 18. cesta. Chicago, Ill.

Drsk: "Ukradene hlače i-
mam vendar na sebi!"

Zelo poceni.

Abraham pripoveduje Iza-
ku: "Ti, slišiš, danes sem bil
v neki gostilni, kjer sem jako
dobro in po ceni kosil. Dobil

sem najprej pečenko, nato
stek z jabolčnim kompotom in
klobaso; vse skupaj za 75 sto-
tin." — "Dobro," pravi Izak,

— "toda gotovo je bilo vse iz
konjskega mesa?" — "Jabol-
ka že ne!" se moško odreže
Abraham.

IZRAZUJTE VESELA IN ŽALOSTNA SOČUTJA
S CVETLICAMI

Naj bo v tem ali onem slučaju
s cveticami vedno najbolj izrazi-
te svoja sočutja.

Mi prodajamo vsakovrstne sve-
že in umetne cvetlice. — Pušclce
za ženitovanja in vsake druge
slučaje.

O BENEM VOŠČIMO VSEMU
OBČINSTVU

SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO

Frank Jindrich

FLORIST — CVETLIČAR

2127 — West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Phone: Canal 1787

Res.: Lawndale 8065

Vsem onim, ki so povpraševali po knjigi
DOMAČI ZDRAVNIK KNAJP

sporočamo, da je ta knjiga zopet izšla in smo ravno-
kar dobili večjo zalogo iz starega kraja ter je vsem
na razpolago.

CENA NOVI KNJIGI JE \$1.50.

Poslajte naročilo takoj na:

KNJIGARNO EDINOST,

1849 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

Šur Majk!

KARKOLI SE DA TIS-
KATI IN KARKOLI NAREDIJO
KJE DRUGJE. TO NAREDIMO
TUDI MI! TO SO BESEDE
NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno.
Že na stotine slovenskih in hrvatskih
društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še
Vas?

Vsem cenjenim društvom se pripo-
ročamo: za vsakovrstne tiskovine, kot
pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in
različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, tr-
govcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potre-
bo jako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo
vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglaš. Kako naj ljudje pri-
dejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem ozi-
ru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak ka-
toliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in
prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da
se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v
njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST

1849 W. 22nd St.

Chicago, Ill.

Delavec! Sleherni dan se vprašaj

ALI REDNO PLAČUJEM

ALI REDNO ČITAM

ALI REDNO DOPISUJEM V

ALI ZADOSTI AGITIRAM ZA

AMERIKANSKI
SLOVENC
IN
EDINOST

Phones: 2575 in 2743.

Anton Nemanich & Son
PRVI SLOVENSKE POGREBNI ZAVOD V JOLIETU
IN AMERIKI.

USTANOVLJEN L. 1895.

Na razpolago noč in dan. — Najboljši avtomobili za pogre-
be, krste in ženitovanja. — Cene zmjerne.

1002 — N. CHICAGO, ST.

JOLIET, ILL.

Naše zveze s staro domovino

v vseh denarnih zade-
vah so neprekosljive.
Vi živite lahko kjerko-
li širom Združenih Dr-
žav in vendar je vam
mogoče poslati denar v
stari kraj potom naše
banke prav tako točno
in zanesljivo kot da bi
prišli sami osebno na
banko.

NAŠE CENE SO PO
DNEVNEM KURZU
ter podvržene spre-
membi, toda zmjerne in
poštene. Denar pošlje-
mo kot zahtevano ali
v dolarjih ali pa v dinarjih po denarnih nakaznicah, plačljivih
po starokrajški pošti ali pa v čekih (draftu), plačljivih po ta-
mošnjih bankah.

POSKUSITE NAŠO DENARNO POŠILJATEV in pre-
pričani bodite, da boste zadovoljni. Pišite nam ali pa pridite sa-
mi poizvedet dnevne cene in jih potem primerjajte z onimi, ki
jih dobite drugje. Naše pošiljate bodo dosegle vaše ljudi, naj
li ti žive v kaki zakotni gorski vasi ali pa v največjem mestu,
v kolikor najkrajšem času mogoče.

Vsi naši bančni posli so podvrženi nadzorstvu zvezne vlade.
Kapital in rezervni sklad naše banke presega svoto \$740.000
kar je znak varnosti za vaš denar.

JOLIET NATIONAL BANK

CHICAGO AND CLINTON STS. — JOLIET, ILL.
Wm. Redmond, preds. Chas. G. Pearce, kasir.

Joseph Dunda, pomož. kasir

Phone: Randolph 6095—R.

CLOVER DAIRY CO.

MEGLICH & ANDOLEK

Priporočava gospodinjam svojo moderno ureje-
no mlekarino. Mleko razvažamo vsaki dan na dom
točno in zanesljivo. Pri nas dobite tudi vedno naj-
boljšo smetano, sirovo maslo, itd.

Rojaki podpirajte svoja rojaka!

1603 — East 64th Street, CLEVELAND, OHIO.

BURROWS

BOZODRAVNIK

D'Arcy Bldg. 2 nadstrop-
je.

Phone 4854

Odprto vsaki dan in zvečer ob nedeljah do poldne.

Vogel Chicago in Van Buren ceste.

Joliet, Ill.

VAŽNO NAZNANILO

Cenjenim rojakom vljudno naznanjam, da sem z dne 1. de-
cembra PRESELIL svojo notarsko pisarno na 4905 Butler St.
kjer se bom v bodoče poleg notarskega posla bavil tudi s
prodajanjem hiš in splošne zavarovalnine (Real Estate and Insur-
ance). Kdor želi priti osebno k meni, naj vzame pri Pennsylv-
aniji postaji na 11. cesti pošiljico karo štev. 95 in naj izstopi na
94. cesti. Kakor do sedaj, tako bom tudi v bodoče sprejemal v
izvršilo raznovrstne notarske posle za Ameriko ali stari kraj.
Pojasnila dajem zastoj.

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

4905 Butler St.

PITTSBURGH, PA.

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC
Z ŽELEZNINO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND, AVE., CHICAGO, ILL.
Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine,
strojniške naprave, električne potreb-
ščine, cevi za plin, avtomobilske potreb-
ščine, vse železne potrebe za postavlje-
nje garaje ali hiš. 1500 drugih različnih
predmetov v zalogi. Naše cene so naj-
nižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki
del mesta ali predmesta. Začnite trgo-
vati z nami in ostali boste naši stalni pri-
jatelji.

(S. & P.)

IGRE

ki se dobe v zalogi knjižarne Edinost 1849 W. 22nd St.
CHICAGO, ILL.

Afričanka, opera v 5. dejanjih	35	Puščavnikov zvonček. Komična opera v 3 dejanjih	25
Andrej Hofer, ljudska igra v 5. dejanjih	50	Razvalina življenja. Zaloigra v 3. dejanjih	50
Azazel. Zaloigra v 4. dejanjih	50	Slovenski oder. 1. zv. Pri kapelici in Čarovnicah. Igre za mešane vloge	50
Beneški trgovec. Igrokaz v 5. dejanjih	50	Slovenski oder. III. zv. V boju za poklic, moške vloge. — Palčki, mešane vloge	50
Burke in šaljivi prizori	75	Seviljski brivec. Komična opera	20
Carostrelec, romantična opera	20	Sen kresne noči, Shakespeare v 4. dejanjih	75
Čudežne gosli, pripovedka s petjem v 3. dejanjih	25	Sfinga. Drama v 4. dejanjih	50
Dilettantski oder. Pouk in navodilo igralcem	45	Sin. Drama v 4. dejanjih	75
Divji lovec, narodni igrokaz s petjem v 4. dejanjih	35	Testament. Ljudska drama v 4. dejanjih	60
Donna Diona, veseliga v 3. dejanjih	45	Tajnost. Komična opera	20
Edda, Drama v 4. dejanjih	15	Tekma. Drama v 3. dejanjih	50
Gospa z Morja. Igra v 5. dejanjih	75	Tihotapec, ljudska igra v 5. dejanjih	60
Gorenjski slavček. Komična opera v 3. dejanjih	20	Umetnost in narava veseliga v 4. dejanjih	50
Goslarica naše ljube Gospe. Igra v 4. dejanjih za ženske vloge	25	Užitkarji. Kmečka zaloigra v 3. dejanjih	20
Gringoire. Igrokaz v 1. dejanju	10	Ujetniki carevine. Veseliga v 2. dejanjih	15
Janko in Metka. Bajna igra v 3. slikah	20	Veseloigre in šaljivi prizori	50
Jenufa. Opera iz moravsko-kmečkega življenja	20	Vrag in Katra. Opera v 3. dejanjih	20
Kralj Lear. Zaloigra v 5. dejanjih	100	Zbirka ljudskih iger: 2. snopič: Vedeževalka, Kmet-Herod, Župan sardamski, samo moške vloge. Jeza nad petelinom in kes, ženske vloge	30
Krivočepci. Narodna igra s petjem	75	3. snopič: Mlini pod zemljo — Sanje, samo moške vloge. — Sv. Neža, samo ženske vloge	30
Ljubosumnost. Veseliga v 1. dejanju	50	7. in 8. snopič: Sino vo mačevanje ali: Spustuj očeta — Za letovišče — Občinski tepček, samo moške vloge. Dve materi, Nežka z Bleda, Najdena hči, samo ženske vloge	60
Lornjon. Igra - dejanju	10	9. snopič: Na Betlehemijskih poljanah, — Kazen ne izostane, — Očetova kletev, samo moške vloge. Čašica kave, samo ženske vloge	30
Lovski Tat. Ljudska igra v 5. dejanjih	75	10. snopič: Fernando, strah Avstrije, ali: Izpreobrnjenje roparja, Rdeči nosovi, — Zdaj gre sem, zdaj pa tja, — Poštna skrivnost ali: Zadržano pismo, samo moške vloge. Strahovi, samo ženske vloge	30
Lepa Maska. Pouk o maskiranju	25	11. snopič: Večna mladost in večna lepota — Ženske vloge. Repoštev duh v krkonoskih gorah, ali vsega je enkrat konec — Prepirljiva sosedka ali: Boljša je kratka sprava kot dolga pravda. Samo moške vloge	30
Marija Stuart, tragedija v petih dejanjih	75	12. snopič: Izgubljeni sin — V ječi — Pastirci in kralji, samo moške vloge. Ljudmila — Planšarica — ženske vloge	30
Modra ptica. Čarobna pravljica v 4. dejanjih	50	13. snopič: Vestalka — Smrt Marije Device — Marijin otrok, samo ženske vloge	30
Mogočni prstan. Narodna pravljica v 4. dejanjih	50	14. snopič: Junaška deklica — samo ženske vloge. — Sv. Boštjan, samo moške vloge. — Materin blagoslov, samo ženske vloge	30
Marta. Opera	15	15. snopič: Fabiola in Neža, za ženske vloge. Turki pred Dunajem, samo moške vloge	30
Martin Krpan. Dramska pripovedka v 5. dejanjih	50	16. snopič: Mojstra Križnika božični večer, za moške vloge. — Svoje glavnica Minka, ženske vloge	30
Mati, dramska slika v 3. dejanjih	75	17. snopič: Dimež strah kranjske dežele, moške vloge. — Oh, ta Polona — Priljubljen stan je zaničevan, ženske vloge	30
Mati sv. Veselja Skrivnost vstajenja v 5. slikah	50	18. in 19. snopič: Pijavka — Skriven zaklad moške vloge. — Dekla božja — ženske vloge. Rešitelj, moške vloge. Junaške Blejke, ženske vloge. Kmet in avtomat, moške vloge	60
Mefistofeles. Opera v 4. dejanjih s prologom in epilogom	20	20. snopič: Sveti Just, moške vloge. — Ljubezen Marijinega otroka, samo ženske vloge	30
Miklova Zala v 5. dejanjih	60	Županova Micka, komična opera	20
Na smrt obsojeni. Mešane vloge v 3. dejanjih	45	Ploha. Vesela vaška igra v 3. dejanjih	35
Na krivih potih. Igra v 5. dejanjih	20	Proslava Cirila in Metode. Deklamacije in prizori	50
Navaden človek. Sala v 3. dejanjih	35		
Nizava. — Muzikalna drama s predigro	20		
Nedeljske ure na Društvenih odrih, 4 kratke igre za ženske vloge: Nevesta z Libana, Zenin z Nazareta.			
Seljski angelj, in Dve prerokinji	50		
K Mamici, igra za otroke	05		
Okrutna šala. Šaljiva igra v 4. dejanjih	75		
Ob vojski, Krek igrokaz v 4. slikah	30		
Oporeka Lukovskega Grajsčaka. Veseloigra Orliči in drugi tiči, v 1. dejanju	40		
Igra za dečke	10		
Peterčkove poslednje sanje. Božična povest v 4. dejanjih	50		
Perzijski šal. Zaloigra v 1. dejanju	15		
Po dvanaestih letih. Ljudska igra v 4. dejanjih	45		
Potopljeni zvon. Dramatska bajka v 5. dejanjih	75		
Povodni mož. Igra za mladino v 3. dejanjih in Božična pravljica v 3. slikah	35		
Precioza. Igrokaz v 4. dejanjih	15		
Poljub. Opera v 2. dejanjih	20		
Prodana nevesta. Komična opera	20		
Ploha. Vesela vaška igra v 3. dejanjih	35		
Proslava Cirila in Metode. Deklamacije in prizori	50		

medija v 2. dejanjih, in Veseli dan, komedija v 5. dejanjih . . . 60

Opomba: Vse igre, pri katerih ni posebej označeno, so pisane za mešane vloge. Pri cenah je poština že všteta. Naročilo je vedno pridjati potrebno svoto.

NOVE KNJIGE.

Dr. M. Opeka: Vstajenje duše, 25 govorov za prero. Že ime avtorja pove dovolj jasno, da je knjiga bogate vsebine, polna globokih misli in pisana posebno za one, ki želijo temeljitejših pojasnil in odgovorov na vprašanja in dvome, ki vstajajo v človeški duši. To knjigo, kakor tudi vse spise pisatelja Dr. M. Opeka bi moral čitati vsak slovenski katoličan v Ameriki, da si utrdi svoje prepričanje in more moško in odločno zavrniti zmote, ki jih širijo laži učitelji med narodom. Cena knjigi je \$1.00

Sirahove bukve. Ta čudovita knjiga je med našim narodom večinoma poznana po imenu, a čital jo je še malo. Zato bo gotovo dobrodošla in bodo tudi Slovenci pridno segli po njej. Cena . . . 40

Sv. Tomaž Akvinski, spisal Fr. Kovačič, profesor bogoslovja. Knjiga opisuje življenje in delovanje tega velikega svetnika in je prikladna zlasti v svrhu študije. Pisana je v moderni slovenski in vseskozi znanstvenega pomena. Cena . . . 75

Dante, ob šestdesetletnici izdal in uredil Dr. Alojzij Res. Ime knjige pove vsebi in njen pomen. Dante, kot eden izmed največjih ženinjev sveta se danes razpravlja in proučuje po vseh univerzah sveta in ga mora vsak izobraženec več ali manj poznati. Njegova dela so težko umljiva, njegove krasne in globoke misli zahtevajo študije za pojmovanje. Pisatelj slovenske izdaje pa podaja Danteja v razlagi in z ozirom na našo slovensko literaturo. Knjiga je sicer pisana za izobražence, vendar je lahko umljiva. Tiskana je na fini papir in močno vezana. Cena . . . \$4.00

Uvod v filozofijo, 2. zv. I. sešitek, metafizični del, spisal Aleš Ušeničnik. Kakor prejšnji deli te knjige, je tudi ta pisan za one, ki proučujejo dušeslovje. Cena . . . \$2.00

Srbska začetnica za učenje cirilice in srbskega jezika cena . . . 50

Tiho jezero in druge povesti. Mične povesti za slovensko mladino, P. Holecček. Cena . . . 95

Zlata srca. Zgodbe plemitih src, katere najdemo od me v duši vsakega čitatelja. Cena . . . 40

Mali klatež, spisal Mark Twain, eden izmed najslavnejših angleških pisateljev. Cena . . . 40

Domači vrt, praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo. Priredil M. Humek višji sadni nadzornik v Ljubljani. Knjiga obsega 195 strani in ima 69 podob ter 2 barvani slike. Ker je ta knjiga edina svoje vrste, se jo je takoj v prvih tednih po izidu razprodalo na tisoče. Cena . . . \$1.50

F. S. Finžgar: Zbrani spisi IV. zv. — Obsega 200 strani dva spisa tega priljubljenega in znamenitega pisatelja. "Dekla Ančka," novela in "Srečala sta se," povest. Cena trdo vez . . . \$1.00

A. M. Slomšek. Šesti zvezek zbirke "Slov. pesniki in pisatelji." Priredila Fran Erjavec in Pavel Flere z risbami okrasil Maksim Gaspari. Knjiga obsega 321 strani, vezana v elegantno usnje, cena . . . \$1.75

Poslednji dnevi Pompejev 1. del. 24. zvezek splošne knjižnice. Zgodovinski roman spisal E. L. Bulwer, prosto poslovenil A. G. Knjiga je trdo vezana, 355 strani, cena . . . \$1.25

Belokranjske otroške pesmi, nabral Božo Račič, učitelj. Mične pesmice za otroke. Cena trdo vez. knjigi . . . 25

Pravljice iztoka, Ivan Vuk, Enajst zanimivih pravljic, v platno vezana knjiga, cena . . . 75

Na Sv. Goro. Zgodovina in opis najidealnejše božje poti, v obliki molitvenika, 271 strani, črne platnice, rdeča obreza, cena . . . 75

Letopis ljubljanske škofije, za leto 1924. Knjiga obsega natančne podatke o sestavi cerkvene oblasti sploh in ljubljanske škofije v podrobnosti. Navaja seznam vseh župnij, samostanov, duhovnikov, redovnih sester itd. Ta knjiga je neprecenljive vrednosti za orientacijo župnijskih, kakor tudi drugih pisarnah, ki imajo kaj opravka s starim krajem. Cena . . . \$1.50

Francosko slovenski slovar. Sestavil Dr. Janko Pretnar. Obsega 555 strani. V platno vezan cena . . . \$2.00

"Sadno vino ali sadjevec" je knjiga, za navodilom, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Po najnovejših virih in lastnih izkušnjah za slovenske sadjarje priredil in z 42 podobami pojasnil Martin Umek, deželni sadjarski nadzornik.

Ta knjižica je namenjena kmetovalcu-sadjarju, ki je dovteten za pouk in stremi za napredkom. S pridom jo lahko rabi vsakdo, ki se peča z izdelovanjem sadnega vina. Cena 50c.

"Slovenska kuharica" je knjiga, brez katere bi ne smela biti nobena slovenska gospodinja. Ta knjiga vas nauči obremen kako varčevati, da z malimi stroški živite bolje, kakor oni, ki veliko potrošijo za hrano pa zraven ne jedo tako dobrih jedil, kakor tisti ki črpajo informacije iz te knjige. Poleg tega vas tudi nauči, kako se pripravljati razne jedila v konzerve itd. Knjiga vsebuje 670 strani jako važnih nasvetov in poduka za vsako kuharico. Okrašena je s približno sto slikami, ki vam kažejo, kako je treba pripraviti gotove stvari, jestvine in konzerve. Ker prodajajo to knjigo po nekaterih krajih po \$7.00, vam jo mi ponudimo dokler ne poide zaloga za samo \$5.00. Pišite po njo, dokler zaloga ne poide. Nobena gospodinja bi ne smela biti brez te knjige, ker poleg gor navedenega vsebuje tudi razne nasvete proti boleznim, kako jih zdraviti s domačimi zdravili.

Manjša tozadejna knjiga, "Varčna kuharica" stane samo \$1.50, ki vsebuje zbirko navodil za pripravo okusnih in tehničnih jedil s skromnimi sredstvi.

"Na krvavih poljanah." Ako hočete biti v duhu za nekaj časa s slovenskimi fanti na krvavih poljanah, tedaj si naročite to knjigo. V njej opisuje Ivan Matičič, trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka. V njej boste čitali o brezmejnemu trpljenju, tistih, ki so se zgrudili, izkrvaveli, ki trohne v neblagoslovljeni zemlji, pozabljeni . . .

Ta knjiga je tudi posvečena zaslužnjem bratom, katerih domovi so gledali groze, strahote, ki jih je doletelo brezmejno gorje. Ta knjiga vas popelje med upornike naše izmučene fante, ki so se vprli in so jim pobrali orožje, katero so jim pa vrnili. V knjigi boste našli imena, katera bodo enemu ali drugemu znana. Ker je zaloga teh knjig zelo mala, ne odlašajte, naročite jo takoj. Cena knjigi je \$1.50.

Hitri računar v kronski in Din. veljavi vsebuje: preračunavanje kron v dinarje in obratno. — Ceno od 1 do 100 enot po eno paro (vinar) do 200 dinarjev (kron) — Račun obresti od pol odstotka do 12 odstotkov. — Dodatek o meri in teži. Cena 75c.

Angleški hitri računar (The Worlds Ready Reckoner and Rapid Calculator) vsebuje: Tabelo, ki vam na prvi pogled pokaže rezultat vsakega računa, kakor tudi račun obresti, koliko semena potrebuje te na en aker, pove vam kako imate meriti les in žito itd. Knjižica sta natisnjeni za farmarje, trgovce, kakor gospodinjke. Cena 75c.

"Gospodarica sveta" je krasen avtorističen roman. Začenja se v Kantonu na Kitajskem in se potem misteriozno odkriva naprej. Berilo je ta-

ko zanimivo, da jo bravec ne more odložiti knjige, dokler ne zadene s svojimi očmi na zadnjo piko na zadnji strani. Za zimske večere ni mogoče dobiti bolj zanimive knjige, kakor je ravno ta. Stane samo: 60c.

"Zvonarjeva hči" je krasna knjiga, ki pripoveduje in slika kako velika nesreča je mešan zakon. Vsaka slovenska mati, bi morala to knjigo temeljito prečitati. Ta knjiga pokaže s živimi dokazi kaj povzroči v družini mešan zakon. Žene in dekleta prečitajte jo! Stane samo: 65c.

"Naša leta" je knjiga 12 krasnih povestic, ki so: "Zimska pot" — "Osat" — "Bela vrana" — "Ura z angeli" — "Božič" — "Trije meseci" — "Melodija" — "Pet kron" — "Mika" — "Hrepenenje" — "Fronek" — "Starka". Vse te povestice so tako mične, da jih čitatelj z neko posebno ljubeznijo čita. Knjiga je lepo vezana in vsebuje 185 strani. Stane \$1.00

"Kresalo duhov" je lična knjiga trdo vezana. Vsebuje 456 strani krasnega zanimivega berila. Povest je povzeta iz irskega življenja in pokaže irsko borbo za neodvisnost. Ta knjiga pokaže irski narod, kako vedno hrepni po popolni neodvisnosti od Anglije. Vmes je vpleteno seveda življenje nekaterih Ircev, ki nam poda z njimi jasno sliko tudi o Irskem navadnem življenju. Knjiga je zelo zanimiva in vsakdo je z njo zadovoljen. Stane \$1.00

Vse te knjige in še druge se dobijo od

KNJIGARNE EDINOST
1849 — W. 22nd Str.
CHICAGO, ILL.

Naročilom je pridjati potrebno svoto.

NAJBOLJŠI SUKANEC V KLOPKIH

Priporočila za šivilje
Za dragoceno knjigo o šivilstvu, pošljite 4c. na

THE SPOOL COTTON CO., Dept. C
316 Fourth Ave., New York

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St Chicago, Ill
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZ NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene
Prevzamem barvanje hiš z naj in znotraj, pokladan stenski papir.

Phone: Canal 0490.

A. JANICKI
TAPETAR

Popravljam vse vrste pohištva zanesljivo in po zmernih cenah.

Poizkusite in prepričali se boste.

1753 S. Wood St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 0151.

R. PAWLOSKI

Slovenski fotografist
Se priporoča slovenskemu občinstvu v naklonjenost!

719 No. Chicago St.
JOLIET, ILL.

JOS. MURN
SLOVENSKI ČREVLJAR

1011 N. Chicago St.
JOLIET, ILL.

ANTONIJA RIFEL

MIDWIFE
522 Broadway St.
Phone: 2380
JOLIET, ILL.

WISCONSIN:
Greenwood. — Agnes Seliskar.
Milwaukee. — West Allis, Wis. — Mary Mohorko, A. F. Kozlevar.
John Kovačič, Avgust Florjanc.
Racine. — Martin Novak.
Sheboygan. — Michael Progar.
John Udovich.
Tioga. — Ludvik Perušek.
Wauwatosa. — Ivanka Zavodnik.
Willard. — Frank Perovšek.

NAŠI ZASTOPNIKI.

Naš glavni potovalni zastopnik je Mr. Leo Mladič iz Chicago, Ill. On je pooblaščen pobirati naročila za A. S. in Edinost, Ave Maria, St. Francis Magazine, oglašne knjige, tikovine in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našim podjetjem. Pravice ima tudi pooblašči nove lokalne zastopnike in zastopnice po naselbinah. Isto velja za našega potovalnega zastopnika Mr. Franka Kurnik.

LOKALNI ZASTOPNIKI (ICE).
COLORADO:

Canon City. — Ana Susman.
Crested Butte. — Martin Tešak.
Denver. — G. Pavlakovich.
Leadville. — Rev. J. Miklavčič.
Mrs. Bradach.
Pueblo. — Rev. P. Cyril, O.S.B.
J. Meplen.
Salida. — Frank Gačnik.

ILLINOIS:

Aurora. — M. Vesel.
Bradley. — Rose Smole.
Joliet. — M. Bluth, Jos. F. Mahlich.
Paul J. Laurich.
Rockdale, Joliet, Ill. M. Kostelic.
La Salle. — Annie Ovnik, Anton Strudel.
Lockport. — John Koreltz.
No. Chicago. — Joseph Drashler.
Ottawa. — Joe Medic.
Peoria. — Mary Zabukovec.
Springfield, Ill. — Frank Supane.

INDIANA:
Elkhart. — Mary Oblak.
Indianapolis. — Louis Komlanc.

KANSAS:
Franklin. — John Dobravec.
Frontenac. — Joseph Zorc.
Kansas City. — Peter Majerle.

MICHIGAN:
Ahmeek. — J. Hribljan.
Calumet. — M. Klobuchar, John Musich.
Detroit. — Frances Plautz, A. Banks.

Iron Mountain. — Kath. Hebein.
Ruthbury. — R. Snidar.

MINNESOTA:
Aurora. — E. Smolich.
Biwabik. — Mr. Frank Globokar.
Chisholm. — Rev. J. E. Schiffrer.
B. Globokar, John Strle.
Elcor. — Jerica Tušar.
Ely. — V. Marn, John Otrin, Jes. Peshell.

Eveleth. — Johana Kastelic, Frances Kvaternik, Antonia Nemgar.
Anton Nemanich.

Gilbert. — Frank Učkar, A. Preglet, Frances Tanko.
Greaney. — U. Babich.
Hibbing in okolica. — Joe Zaic.
McKinley. — A. Hegler.

Mountain Iron. — Lucia Kralj.
New Duluth. — Rev. A. Pirnat, M. Spchar.

Redore. — A. Mlakar.
Rice. — Rev. John Trobec.
Soudan. — Frances Loushin.
Virginia. — Mary Sterbenc.

NEW YORK:
Brooklyn. — Catherine Schaeffer.
Joseph Skrabec, Joe Češark.
New York. — Rev. P. B. Snoj.

OHIO:
Barberton. — Joseph Lekšan, A. Okoliš.

Bedford. — Frank Stavec.
Bridgeport. — L. Hoge.
Cleveland. — Frank Suhadolnik.
Ivana Gaspari, Frances Bombač, A. Strniša.

Newburg. — Rev. J. J. Oman, J. Resnik, J. Sercel.

Collinwood. — John Mesec.
Nottingham. — Mary Mervsek.
Lorain. — Mamie Perusek.
West Park. — Jos. Grdina.
Youngstown. — Frank Sellars.

PENNSYLVANIA:
Ambridge. — Jennie Svegel.
Beading. — Nikolaj Simonich.
Bradock. — Joseph Lesjak.
Bridgeville. — Elizabeth Gradishar.

Burgettstown. — J. Pintar.
Bulger. — S. Jenko.
Cannonsburg, Houston, Strabane, Michael Tomšič, Mary Bevec z in okolica. — John Pelhan, Michael Tomšič, Mary Bevec, Frances Mohorich.

Duryea. — A. Pirnat.
Farrell. — Anna Lumpert.
Forest City. — Anna Grchman, Mary Svete.

Homer City. — Mary Gorichan.
Imperial. — Paul Jamnik.
Johnstown. — Andrew Tomec, C. Pristau.

Moon Run. — Jacob Drašler.
Morgan. — M. Dernovšek.
Oakdale. — Paul Jamnik.
Olyphant. — Mary Zore.
Pittsburgh. — John Golobich, J. Bojanc, G. Weselich, G. Verbanc.

Presto. — J. Krek.
Sharpsburg. — John Skoff.
Steelton. — Anton Malesich, Dorothea Dermšč.

St. Mary's. — Mary Auferkham.
W. VIRGINIA:
Davis. — P. Zakrajšek.
Thomas. — John Lahajnar, Mrs. M. Bulich.

WISCONSIN:
Greenwood. — Agnes Seliskar.
Milwaukee. — West Allis, Wis. — Mary Mohorko, A. F. Kozlevar.
John Kovačič, Avgust Florjanc.
Racine. — Martin Novak.
Sheboygan. — Michael Progar.
John Udovich.

Tioga. — Ludvik Perušek.
Wauwatosa. — Ivanka Zavodnik.
Willard. — Frank Perovšek.

San Francisco, Calif. — Lena Patrick.
Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. Golob, Stephen Sumen.

East Helena, Mont. — Frances Ambro.
St. Louis, Mo. — John Mihelich.
Omaha, Neb. — M. Petrasich.
Newark, N. J. — Jennie Mervsek.
Valley, Wash. — Mary Swan.
Rock Springs, Wyo. — Rev. A. Schiffrer, Apolonia Mrak.
Sublet. — Okley, Wyo. in okolica.
— Jon Krumpečnik.

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

Tedaj pride pomoč. Gottlieb Peuker se obrne k ženi: "Gospa, kaj si pa vendar mislite? Mislite, če Bertold odide, da bom samo jaz delal? — Jaz stara, potrta pokveka? Jaz, ki komaj ležem? Ne, iz te roke ne bo kruha. Nekoga hočem imeti v pomoč. — In še nekaj drugega Vam hočem povedati! Sinoči, ko sem bil na straži, je prišel k meni dr. Friedlieb. Rekel je: "Gottlieb," pravi, "tri godce sem spravil pod streho; eden bo pek, enega pošljem k angleškemu trgovcu, eden bo pa moj faktotum. Cetrtega, ki je videti najboljši in najdostopnejši, naj obdrži Hartmann. Prav mu bo prišel. Tudi sam želi, ker je dober človek. Toda boji se njegove stare —"

"Gottlieb! Ti predrži — stari —"

"Ne, ne, gospa Hartmann, to je rekel dr. Friedlieb. Z njim morate to obravnati. Glavno šele pride. Gottlieb pravi, Hartmann je pameten, on bo že Winterja obdržal, ampak ona, stara! Ta bo razsajala!"

"Stari, grdi — predrži —"

"Razsajala, je rekel. In prav je imel. Gottlieb, pravi, veš, kaj bom storil? Če bo Hartmann zopet pokleknil pred hišnim zmadem, če se bo spet ponižno stisnil v kot, se bom maščeval. Izselim se pri njem. Nikdar več ne pridem v njegovo gostilno. Izselim se z vsemi družvi, ki sem jih ustanovil: z bojnim društvom, zdravstvenim društvom, sankarskim klubom, kegljaškim društvom, prostovoljno požarno brambo, pevskim društvom in z društvom za osirotele otroke. In kaj je potem Hartmann? Zgubljen je. In kdo bo delal dobičke? Njegov tekmeč pivovar, kar Schmidt. In kdo je kriv? Njegova sestra."

"Vsi — vsi drže skupaj — pa imejte lopova!"

Zdirja iz kuhinje in zaloputne vrata za seboj.

"Dobro, da je šla" pravi Gottlieb. "Viljem rožice pač nisi priženil."

"Pusti me, pusti, težko je, morda bo še strašno."

Tudi Gottlieb postane resen.

"Glej, Viljem, star in ubog bedak sem, pa težke misli me tudi obdajajo. V zadnji noči sem stal pred kočo starih Hellmichovih in si rekel: Vstopi, povej jima, pri Hartmannu v gostilni je vaju vnuk. To bi bila radost za starčka! Če jima pa pove: Moja mati je brez pomoči, čisto zapuščena izkravela ob njeni — Hartmann, ne smeta vedeti. Tako zanjo bolje. In ti? Vedno sem bil tvoj prijatelj, samo takrat ne, pred tremi, štirimi leti. Zdaj pa hočem držati s teboj, zvesto držati, ker hočeš popraviti staro krivico."

"Ne bo šlo, ne bo šlo," stoka Hartmann.

"Bolje bi bilo, če bi bili pošten in odkriti," pravi Gottlieb.

"Toda jaz nimam poguma, ti pa še stokrat manj."

6. POGLAVJE.

Se je bila rdečezlata luč jeseni in deželi. Mokre brazde na novo zoranih njiv so kazale tamen, globok blešč velikih, svetlih bakrenih ploskev; kravam na rjavozelenih pašnikih se je daleč

svetila koča kot živalim na novo poslikanih in z lakom prevlečenih podobah. Listje v gozdu je pordečilo, v zraku so se najali pisani papirhati zmaji in po polju so sanjali majhni ognji v žareči svetlobi.

To je rdečezlata jesen.

Na polju so se delavci veselo smejali. Kopali so kvompir. Kopanje krompirja v gorkem jesenskem dnevu je najveselejši del jesenske žetve. Nekaj otroškega veselja ima na sebi, kot bi kopali zaklade.

Gottlieb Peuker se vzravna v brazdi in pravi Peterčku Huebnerju, desetletnemu dečku, ki je pomagal pri delu.

"Peterček, kaj imaš tako rjave roke! Če boš še veliko orehov olupil, boš tako črn ko zamorec."

Peterček opazuje nejevolen poravele roparske roke.

"To je od zelenih orehovitih lupin in ne gre proč," pravi, "ne z vodo in ne s plunkom. Poskusil sem že tudi z milom. Sedaj se ne morem več oglašiti v šoli, sicer zapazi učitelj ali celo župnik."

"Kajne, Peterček," vpraša Gottlieb pomilovaje, "zdaj moraš imeti v šoli roke vedno pod klopjo in se delati, kot da ne bi prav nič znal in bi bil čisto neumen teliček?"

Peterček prikima.

"Da, odkar so orehi zreli, sem prišel v šoli že sedem sedezev nazaj."

Gottlieb ga tolaži.

"Pusti, pusti, Peterček, zdaj ne bo več dolgo trajalo, potem boš lupil repo, ki ne gre ob barvo."

Tako brskata zopet zadovoljno za krompirjem po brazdah.

Na drugem koncu velike njive sta se naslajali mladi dekli v spominih na ples.

"Krasna slovesnost je bila," pravi starejša, "igrali so ko hudirji."

"Da, čisto dobro so godli," pravi druga, "samo veliki, ki se imenuje Steiner, se je malo napil in ni mogel z velikim basom več prav dovolj hitro za drugimi. Zato ga je dr. Friedlieb nahulil, da naj ne ima pri piskanju tako težkega jezika. Pa to mu ni bilo všeč. 'Gospod doktor,' je rekel, 'saj se ne piska z jezikom! In če bi hotel, bi lahko še enkrat tako hitro piskal ko drugi in mnogo prej končal kot oni.' Nato je piskal prav hitro, a dobil je kašelj in je moral nehati."

(Nadaljevanje s 1. strani.)

stojčica se iz hrvaških židov, kateri potem blago prodajajo po hišah in na raznih sejnih poceni, kolikor jim kdo ponudi. Tako je na primer na Martinovem sejmu v Ormožu neki tukajšnji posestnik od takega kramarja za 1000 Din 3 moške obleke, 3 ženske in še za dva para perila dobil za omenjeno svoto. Ko je bilo blago vredno najmanj 3000 dinarjev.

Nenadna smrt.

Postajni odpravnik Suhadolnik Ivan na državnem kolo-dvoru, star 55 let, doma iz Preserja, se je vračal iz gostilne Mali Triglav proti glavnemu kolodvoru. Na potu pa mu je postalo nenadoma slabo in je obležal. Dva železniška uslužbenca sta ga sicer odnesla v čakalnico, pa je bil že mrtev. Zadel ga je najbrž kap.

Vsi, ki za meč prijemljejo, bodo z mečem končani.

V nedeljo dne 23. novembra t. l. zvečer v temi, je strel iz samokresa prebil glavo fašistu Josipu Derinu iz župnije Kerkavce v Istri. Bil je takoj mrtev. To je bil tisti fašist, ki je nahujskal svoje tovariše, da so hoteli na predan Vseh svetnikov l. 1922. s samokresi pri-siliti kanonika Mateja Škerbca, sedaj izgnanca v Tržiču na

Velika železniška nesreča na Ovčjem polju.

Dne 6. t. m. je skočil s tira potniški vlak, ki vozi na progi Veles—Štip, in sicer pri postajališču "Kafana Drina." Stroj se je prevrnil na pobočje, naslednji vagon, poln potnikov, pa se je zdrobil. Lahko ranjenih je 20 oseb, 8 pa težko. Preiskava je dognala, da so bili od tračnic odvit vijaki. Promet na progi Veles—Štip je za nekaj dni ustavljen.

Potres.

V sredi 3. t. m. zvečer ob 22 uri 36 minut se je čutil Jurklostru pri Laškem precej močan, 20 sekund trajajoč valovit potresni sunek. Škode ni povzročil.

SREČNO IN ZADOVOLJNO NOVO LETO 1925.
ŽELI VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM
IN ZNANCEM

JOHN WOLKAR

SLOVENSKI IZDELovATELJ CIGAR

2137 — So. St. Louis Ave., Chicago, Ill.

Phone: Lawndale 9185

Se priporočam slov. trgovcem, slavnim društvom
in drugim v naklonjenost.

Slovenci ne smemo nikdar pozabiti na geslo:
SVOJI K SVOJIM!

Ob nastopu Novega Leta

si zapišite v Vaše srce, da je vsaki dan v letu — najboljši dan! Noben človek ni popolnoma izučen, tudi ako misli, da vse zna. Nasprotno pa je resnica, da človek se izpopolni šele tedaj, ko spozna, da je vsaki dan — dan plačila.

Naši oglasi vedno delujejo za napredek in izboljšanje slovenskega naroda in dokazujejo, da ako hočeš kaj imeti, potem začni plačevati in hraniti v Stavbinskem Društvu "Slovenski Dom."

Nova 66. serija DELNIC

BO IZDANA PRIHODNJI TOREK

**Dne 6. januarja 1925
V CERKVENI DVORANI**

Če je Vam bolj na roke se delnice lahko vzamejo v pisarni tajnika na 1824 — West 22nd Place.

Društveno premoženje: \$375,000.00

Frank Grill, predsednik, Joseph Zupancich, tajnik,
Louis Duller, podpredsednik, John Terselich, blagajnik.

NADZORNIKI:

Anton Kremesec, Andrew Glavach, Louis Bobich,
John Petrovič, Pete Prach, Frank Kozjek,
Leo Jurjovec, Max Omerzel.

Slovenskim gospodinjam

je znano, da se dobi najboljšo svežo meso, suho prekajeno meso, perutnino ali druge vrste meso, kakor tudi prave KRANJSKE DOMA NAREJENE KRVA-VE IN MESENE KLOBASE edino pri domačem mesarju:

Math Kremesec

SLOVENSKI MESAR

1912 W. 22nd STR., CHICAGO, ILL.

Phone: CANAL 6319.

Srečno, zdravo in uspeha polno Novo Leto 1925
želim vsem svojim prijateljem in znancom!

Andrew Glavach

Edini slovenski Auto Livery
in oskrbnik pogrebov.

1844 WEST 22nd PLACE
Chicago, Ill.

Phone Canal 5889

Vsem cenjeni rojakom Slo-
vencem se zahvaljujem za iz-
kazano naklonjenost v prete-
klosti ter se obenem priporo-
čam za prihodnjost.

Na razpolago imam najmoderneje automobile za
poroke, krstinje in pogrebe. Pokličete me lahko
vsak čas na telefon in prišel bom na Vaš dom in ure-
dil vse potrebno.

NAJSTAREJŠI SLOVENSKI GROCERIST
V BROOKLYNU, N. Y.

POZOR ROJAKI!

Vsemu slovenskemu občinstvu v Brooklynu in okoli-
lici naznanjam, da vodim že več let dobro urejeno
grocerijsko trgovino, kjer se dobi vedno najboljše
grocerijsko raznovrstno blago.

V zalogi imam vsakovrstnega grocerijskega blaga.
Posebno nizke cene na raznih predmetih. Češplje od
8 do 23c. funt. Rozine od 14 do 32c. funt (seedless)
Fižola imam vseh vrst.

Pridite vse Slovenke, dajte svojemu rojaku tržiti—
drugi narodi skupaj držijo!

Slovenska društva, kadar potrebujete za prigrizek
na veseljah — najprej se obrnite do mene.

Prave domače klobase se dobi pri meni — njih
kvaliteto in specialiteto ne bom opisoval — narejene
so podomače.

Vse naročila se točno pripelje na Vaš dom.

Priporočam se za obilen obisk!

Joseph Schneller

215 IRVING AVENUE BROOKLYN, N. Y.

Obenem tem potem voščim vsem mojim odjemal-
cem, znancom in prijateljem srečno in zadovoljno
uspeha polno Novo leto 1925!

**FIRST
NATIONAL BANK**

Established 1857

Kupovanje tujezemskega denarja
ni vedno lahka stvar. V resnici
ste lahko gotovi, da ste zaneslji-
vo in pošteno postreženi samo,
ako istega pošljete potom pošte-
ne banke.

Ta banka JE NAJSTAREJŠA IN NAJ-
VEČJA V JOLIETU, ki ima sedeminšest-
deset let izkušenj v bančnih zadevah in
ima bančne zveze z vsemi deli sveta.

Kadar pošljete Vaš denar v stari kraj
ali kamorkoli drugam ste lahko zagotov-
ljeni, da dobite najnižje cene — prave
kupne cene.

Premoženje te banke znaša \$13,000,000.00

**THE OLDEST
and LARGEST
BANK in JOLIET**

Phone: CANAL 5496

Hankan Jewelry Co., Inc.

VELETRGOVINA S ZLATNINO

Vsakovrstne ure, veržice, prstane z de-
manti in drugo.

2209 — W. 22nd St., near Leavitt
CHICAGO, ILL.

Želim vsem

SREČNO IN VESELO NOVO LETO
1925!